
**ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK**

**Elemzés
a Költségvetési Tanács részére
a 2019. I. félévi költségvetési folyamatokról**

Jóváhagyom:

2019. július

Iktatószám: EL-1570-052/2019

Az elemző munkát felügyelte:

Holman Magdolna Julianna, felügyeleti vezető

Az elemző munkát vezette:

Dr. Simon József, projektvezető

Az elemző munkát végezte:

Badak Renáta, számvevő

Kovács Richárd, számvevő

Liziczai Imréné, számvevő

Mokánszkiné Mengyi Andrea, számvevő

Szeibel Gáborné, számvevő

Borbély Tamás, számvevő gyakornok

Tartalom

Vezetői összefoglaló	4
Az elemzés módszertani háttere	7
1. A pénzforgalmi és az uniós módszertan szerinti hiány alakulása	9
<i>A pénzforgalmi hiány alakulása</i>	9
<i>Az uniós módszertan szerinti hiány alakulása</i>	11
2. Az államadósság alakulása	12
<i>A hazai módszertan szerinti adósság alakulása</i>	12
<i>Az uniós módszertan szerinti adósság alakulása</i>	15
3. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások	15
4. A költségvetés tartalékainak felhasználása	17
5. Az európai uniós források felhasználása	18
<i>Az európai uniós bevételek alakulása</i>	19
<i>Az európai uniós kiadások alakulása</i>	20
6. A költségvetés közvetlen bevételeinek alakulása	23
7. A költségvetés közvetlen kiadásainak alakulása	29
8. A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek és kiadásainak alakulása	31
9. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása	34
<i>Az állami vagyon fejezet bevételeinek és kiadásainak alakulása</i>	34
<i>A Nemzeti Földalap bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése</i>	36
10. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének alakulása	36
11. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak alakulása	42
12. A helyi önkormányzatok támogatásainak alakulása	43
13. A hazai forrásból megvalósuló beruházások alakulása	45
14. A 2019. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása	47
<i>1. számú melléklet</i>	54
<i>2. számú melléklet</i>	55
<i>3. számú melléklet</i>	56
<i>Fogalomtár</i>	57
<i>Rövidítések jegyzéke</i>	60
<i>Felhasznált irodalom</i>	62

Vezetői összefoglaló

Az elemzés alapvetően a 2019. I. félévi átfogó költségvetési adatokat használta fel. Részletes adatok az egyes előirányzatok és költségvetési területek esetében jellemzően az idei év első öt hónapjára vonatkozóan álltak rendelkezésre. A makrogazdasági mutatószámoknál főként az I. negyedéves GDP adatok álltak rendelkezésre.

A központi alrendszer pénzforgalmi hiánya 2019. I. félévében 390,0 Mrd Ft-ot tett ki. Ezen belül meghatározó tényező a központi költségvetés 467,3 Mrd Ft-os hiánya, amelyet némileg kompenzált a Társadalombiztosítási Alapok 16,3 Mrd Ft értékű, valamint az elkülönített állami pénzalapok 61,0 Mrd Ft-os többlete.

A pénzforgalmi hiány az előző év azonos időszakához képest lényegesen kedvezőbben teljesült 2019. I. félévében, értéke mindössze az előző év I. félévében keletkezett hiány 26,4%-a. A pénzforgalmi egyenleg alakulásában fontos szerepet játszott az idei év első két hónapjában az államháztartás által elért szufficit, a központi alrendszer bevételeinek időarányos értéket 1,6 százalékponttal meghaladó teljesülése, az uniós támogatások megelőlegezésével kapcsolatos finanszírozási teher előző évhez képest történő jelentős csökkenése, valamint az is, hogy a módosítás nélkül túlléphető előirányzatok teljesítése elmaradt az időarányos értéktől.

Számszerű becsléseink alapján, a 2019. évben a bevételi oldalon 110,0-160,0 Mrd Ft elmaradás, valamint 172,0-225,0 Mrd Ft bevételi többlet várható. A kiadási oldalon az általunk becsült eltérés, a várható kiadás túllépés 55,0-90,0 Mrd Ft, míg a kiadások csökkenéséből származó várható megtakarítás 13,0-20,0 Mrd Ft.

A bevételi és a kiadási oldalon prognosztizált kockázatok nagyságrendileg kioltják egymást, ezáltal nem veszélyeztetik a 2019. évi költségvetési hiánycél és az államadósság-szabály teljesülését.

A bevételi oldalon nagyságrendje miatt kiemelt kockázati tényezőt jelent a társasági adóból és a szociális hozzájárulási adóból származó bevételek költségvetési előirányzattól való várható elmaradása.

A kiadási oldalon a megállapított kockázati tényezők a forintban fennálló adósságszolgálatlaltal kapcsolatos kamatkifizetésekhez, az uniós költségvetéshez való hozzájáruláshoz, az egyedi és normatív támogatásokhoz, valamint az Egészségbiztosítási Alap gyógyító-megelőző ellátásaihoz és a gyógyszerfinanszírozásokhoz kötődik.

A pozitív kockázati tényezők felmerülésének indoka a gazdasági növekedés, illetve a gazdasági folyamatok fehéritését célzó eszközök alkalmazása. E tényezők következtében a központi költségvetés adó- és járulékbetételei növekedhetnek az előző évhez képest.

A kiadások közül az egyéb természetbeni ellátásoknál és a Start munkaprogram esetében várható az elemzés szerint az előirányzatnál kisebb összegű év végi teljesítés.

A költségvetési kockázatok kezelésére rendelkezésre áll az Országvédelmi Alapban a még fel nem használt 30,0 Mrd Ft.

A 2019. év I-V. hónapjában a központi költségvetés adóssága az előző év végi értékhez képest 2019. május végére 217,0 Mrd Ft-tal emelkedett. Ezáltal a központi költségvetés idei évre tervezett adósságnövekményének mindössze 14,5%-a valósult meg ezen időpontig, amely jelentősen kedvezőbb az előző évhez képest.

Pozitív folyamatnak tekinthető, hogy az idei év I-V. hónapjában tovább csökkent a központi költségvetés devizaadósságának részaránya (18,5%-ra). E folyamat hozzájárul az árfolyamkoc-

kázat mérséklődéséhez. Az adósság finanszírozásában az állampapírok egyre nagyobb jelentőségűek. A lakossági állampapírok volumenének növelése a külső sérülékenység és a lakosság pénzügyi tudatosságának fejlesztése szempontjából is alapvető fontosságú.

Figyelembe véve, hogy az államadósság alakulása szempontjából a központi költségvetés adóssága meghatározó jelentőségű, az államadósság-mutató 2019. évi alakulása teljesíti az Alaptörvény és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény előírásait. Az államadósság-mutató a 2018. év végi értékhez képest csökkenő tendenciát követ az idei évben és a változás mértéke várhatóan meghaladja majd a 0,1 százalékpontot.

A 2019. évre vonatkozóan az uniós módszertan szerinti államadósság-ráta további csökkenése várható. Jelenleg nem azonosítható olyan kockázati tényező, amely ezt megakadályozná. Azonban az előírt 0,5 százalékpontos csökkenés megvalósulása adatok hiányában nem ítéhető meg.

Kiemelt figyelmet érdemlő terület az uniós támogatások bevételeinek és kiadásainak menedzselése. Az elmúlt években megelőlegezett uniós források effektív felhasználása révén lehetővé válik e támogatások Európai Bizottság általi megtérítésének kezdeményezése. A korábbi évekhez képest nagyobb arányú megtérülés, valamint a kisebb nagyságrendű megelőlegezés a központi költségvetés likviditását, vagyis a pénzforgalmi hiány alakulását kedvezően érinti.

A 2019. évben a hazai forrásból megvalósuló kiemelt fejlesztések teljesítése elmaradt az időarányos értéktől a január és április közötti időszakban. A kiemelt fejlesztésekre rendelkezésre álló költségvetési forrásoknak mindössze 17,0%-a került felhasználásra.

A 2019. évi központi költségvetés végrehajtását alapvetően befolyásoló makrogazdasági környezet, a nemzetközi kockázatok ellenére, jellemzően kedvezően alakul. A GDP növekedési üteme 2019. I. negyedévében – az utóbbi évek legmagasabb értékeként –5,3%-ot ért el.

A gazdasági növekedés fő motorját az első negyedévben a szolgáltatások, az ipar és az építőipar bővülése jelentette. Az ipari termelésen belül jelentős növekedést ért el a feldolgozóipar. Az építőipar teljesítménye a 2018. évi folyamathoz hasonlóan a 2019. év első négy hónapjában is dinamikus emelkedett.

A GDP növekedéséhez a felhasználási oldalon a végső fogyasztás és a külkereskedelem járult hozzá alapvetően. A háztartások fogyasztási kiadása 5,2%-kal bővült, a közösségi fogyasztás pedig 2,1%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A bruttó felhalmozás az előző évben kiemelkedő hajtóerő volt, a GDP-hez való hozzájárulása azonban az előző évhez képest 2019. I. negyedévében mérséklődött. A bruttó állóeszköz-felhalmozás azonban továbbra is dinamikus (23,4%-kal) növekedett az idei év I. negyedévében. A külkereskedelmi egyenleg továbbra is aktívumot mutatott, amelyhez a szolgáltatások mellett az áruforgalom alakulása is hozzájárult.

Az egyéb gazdasági mutatók között az infláció az év első öt hónapjában 3,1%-os volt. Az idei évben az infláció áprilisban és májusban 3,9%-ra emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az infláció első öt havi lefutása alapján várhatóan értéke 3,0% felett alakul az év hátralévő részében.

2019. január és május között tovább javultak a munkaerő-piaci mutatók. Az előző években tapasztalt tendenciák folytatódtak, 2019. március-májusi időszakon belül az aktivitási ráta 0,2, a foglalkoztatási ráta 0,3 százalékponttal emelkedett, valamint a munkanélküliségi ráta 0,2 százalékponttal mérséklődött az előző év utolsó negyedévéhez képest. Ezzel párhuzamosan a keresetek dinamikus növekedése is megfigyelhető volt, amelynek eredményeként az átlagkereset növekedés üteme 10,4%-ot ért el az idei év első négy hónapjában az előző év azonos időszakához képest.

A gazdasági tényezők összességében azt mutatják, hogy a gazdasági szereplők – elsősorban a háztartások – bővülő jövedelemmel és vagyonnal rendelkeznek, amely a fogyasztási kereslet növekedésének alapját jelenti. Kiemelt területet jelent a gazdasági növekedés szempontjából a lakosság lakáspiaci keresletének magas szintje.

Megfigyelhető, hogy a háztartások fogyasztási kiadásainak növekedési üteméhez képest a fogyasztási és egyéb hitelek állománya mindössze 0,7%-kal bővült az idei év I. negyedében. A lakosság hiteltermékek iránti keresletének növekedése jelenleg nem jár makrogazdasági szinten eladósodási kockázattal.

Az elemzés módszertani háttere

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Gst.) értelmében a Költségvetési Tanács (KT) félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról. Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az ÁSZ elnökének a KT tagjaként ellátandó feladatait - a Gst. rendelkezései alapján - a KT által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzések készítésével segíti.

Az elemzés célja, hogy a 2019. I. félévében rendelkezésre álló költségvetési és makrogazdasági adatok alapján bemutassa, hogy a költségvetés mely előirányzatai esetében várható az év végére a költségvetési törvényben szereplő előirányzatnál nagyobb, vagy alacsonyabb teljesülés. Továbbá ezek alapján az elemzés bemutatja a 2019. évi költségvetési hiánycél és az államadósság-szabály teljesülésének kockázatait.

Az elemzés tárgya a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvényben szereplő előirányzatok teljesülésének elemzése. Az értékelés módszertana szerint az első félévben rendelkezésre álló teljesítési adatokat viszonyítottuk az időarányos törvényi előirányzathoz. A Kormány, az irányító szervek és az intézményi hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokat nem összehasonlítási alapként, hanem a költségvetési szervek és a fejezetek teljesítési adatainak elemzésekor vettük figyelembe, ahol ezen adatok rendelkezésre álltak.

Az elemzés a 2019. évi központi költségvetés meghatározó, illetve kockázatosnak minősített előirányzatainak teljesülését mutatja be részletesen. Kockázatos egy előirányzat, ha az adott időszakra vonatkozó teljesülés az időarányostól legalább 3,0 százalékponttal eltér, vagy jelentősen eltér a tervezett időbeli alakulásától, illetve, ha a valószínűsíthető eltérés mértéke meghaladja a 3,0 Mrd Ft-ot. Ezen esetekben elemeztük az eltérés okait. Ennek során többek között azt vizsgáltuk, hogy az elmúlt évben időarányosan miként alakult a teljesülés, illetve feltártuk az esetleges jogszabály módosítások hatásait is. A kisebb értékű (5,0 Mrd Ft alatti) előirányzatok esetében részletesebb elemzést akkor végeztünk, ha az adott időszak teljesülése az időarányostól több mint 10,0 százalékponttal eltért.

Ha az eltérést jól beazonosítható okok idézik elő, akkor számszerűsítettük a várható kockázat mértékét. Ha ilyen okot nem tudtunk azonosítani, vagy azok hatását a bizonytalansági tényezők miatt nem tudtuk számszerűsíteni, akkor kizárólag a kockázat meglétére hívtuk fel a figyelmet.

Pozitív kockázat lép fel, ha a bevételi előirányzatok esetében a tervezettnél magasabb, illetve ha a kiadási előirányzatok esetében a tervezettnél alacsonyabb a várható év végi teljesülés. Kockázat a bevételi előirányzatok tervezettnél alacsonyabb, illetve a kiadási előirányzatok tervezettnél magasabb felhasználása esetén merül fel. Ez utóbbi esetben – kivéve azon kiadási előirányzatokat, amelyek teljesülése módosítás nélkül eltérhet – feltételezzük, hogy a kiadási előirányzatok tervezettnél magasabb teljesíthetősége érdekében a Kormány, az irányító szervek vagy intézményi hatáskörben előirányzat-módosítás történik.

Becsléseinket a pozitív kockázatot, valamint a kockázatot hordozó előirányzatokra vonatkozóan az **1. és a 2. számú melléklet** mutatja be. A nem számszerűsíthető kockázati tényezők a **3. számú mellékletben** találhatóak.

Az elemzés készítése során felhasználásra került az Államadósság Kezelő Központ Zrt. (ÁKK), az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM), a Magyar Államkincstár (Kincstár), a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) és a Pénzügyminisztérium (PM) által szolgáltatott adatok, valamint az ÁKK, a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) gyorstájékoztatóinak és egyéb kiadványainak adatai, illetve a Magyar Nemzeti Bank (MNB) által készített kiadványok.

Az elemzésben szereplő 2019. I. félévi költségvetési adatokat a Kincstár által az államháztartás helyzetéről készített havi adatszolgáltatás tartalmazza. Az államadósság, az európai uniós támogatásokkal kapcsolatos bevételek és kiadások, a költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok, a költségvetés közvetlen kiadásainak, az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások, a helyi önkormányzatok támogatásai esetében részletes adatok a 2019. év I-V. hónapjára vonatkozóan álltak rendelkezésre. A hazai költségvetési forrásból megvalósuló kiemelt beruházások és a módosítás nélkül túlléphető előirányzatok esetében mindössze a 2019. év I-IV. havi teljesítési adatok álltak rendelkezésre.

A makrogazdasági mutatószámok esetében jellemzően a 2019. év I. negyedév adatai álltak rendelkezésre. Az I-IV. hónapra vonatkozóan a külkereskedelmi termékforgalom, az építőipari termelés, a háztartások hazai fogyasztási kiadásai, valamint a bruttó és nettó átlagkeresetek vonatkozásában publikált adatokat a KSH. Az I-V. hónapra vonatkozó adatok az ipari termelésről, a fogyasztói árakról és a foglalkoztatottsági mutatókról álltak rendelkezésre.

Az elemzés a 2019. július 5-ig elérhető adatokat használta fel.

Az elemzés készítése során felhasználtuk továbbá a *„Vélemény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslatról”* című véleményt, valamint az *„Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2018. II. félévi költségvetési folyamatokról”*, *„A költségvetési előirányzatok rugalmasabb tervezésének és végrehajtásának lehetséges eszközei”*, az *„Adósságcsökkentés fenntarthatósága”*, valamint *„A bruttó külső adósság és az államadósság finanszírozásának kapcsolata”* című ÁSZ elemzések vonatkozó megállapításait.

Részletes elemzés

1. A pénzforgalmi és az uniós módszertan szerinti hiány alakulása

A pénzforgalmi hiány alakulása

A 2019. évi központi költségvetésről szóló törvény az államháztartás központi alrendszerének hiányát 998,4 Mrd Ft-ban állapította meg, amely a nullszaldósan tervezett működési költségvetés mellett a felhalmozási költségvetés 402,1 Mrd Ft-os és az európai uniós fejlesztési költségvetés 596,3 Mrd Ft-os tervezett hiányából tevődik össze.

A 2019. évi központi költségvetésről szóló törvény az államháztartás pénzforgalmi egyenlegére vonatkozó 2019. évi GDP arányos hiányt 1,8%-ban rögzítette. Az államháztartás tervezett hiányát a 2019. évben a költségvetési törvény szerint szinte teljes mértékben a központi költségvetés hiánya teszi ki (98,7%-ban), az ELKA 12,7 Mrd Ft-os és a helyi önkormányzatok - 198,6 Mrd Ft-os hiánya, valamint a TB Alapok nullszaldós egyenlege mellett.

Az államháztartás központi alrendszerének 2019. I. félévi pénzforgalmi hiánya 390,0 Mrd Ft volt. Az államháztartás központi alrendszerének I. félévi egyenlege a központi költségvetés 467,3 Mrd Ft-os hiányából, az elkülönített állami pénzalapok 61,0 Mrd Ft-os, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 16,3 Mrd Ft-os többletéből tevődött össze.

Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulását a 2019. I. félévi adatok alapján az **1. számú táblázat** szemlélteti.

1. táblázat

Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulása
a 2019. év június havi adatok alapján

	2019. évi előirányzat (Mrd Ft)	2019. évi I. félévi teljesítés (Mrd Ft)	2019. I. félévi teljesítés/ 2019. évi előirányzat (%)
Központi költségvetés egyenlege	-985,7	-467,3	47,4
Bevétel	13 077,9	6 863,0	52,5
Kiadás	14 063,6	7 330,3	52,1
Társadalombiztosítási Alapok egyenlege	0,0	16,3	
Bevétel	5 893,1	2 936,7	49,8
Kiadás	5 893,1	2 920,4	49,6
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-12,7	61,0*	
Bevétel	609,4	309,0	50,7
Kiadás	622,1	247,9	39,9
Központi alrendszer egyenlege	-998,4	-390,0*	39,1
Bevétel	19 580,4	10 108,7	51,6
Kiadás	20 578,8	10 498,6	51,0
A GDP arányában (%)	2,3		
GDP (Mrd Ft)	43 934,5		

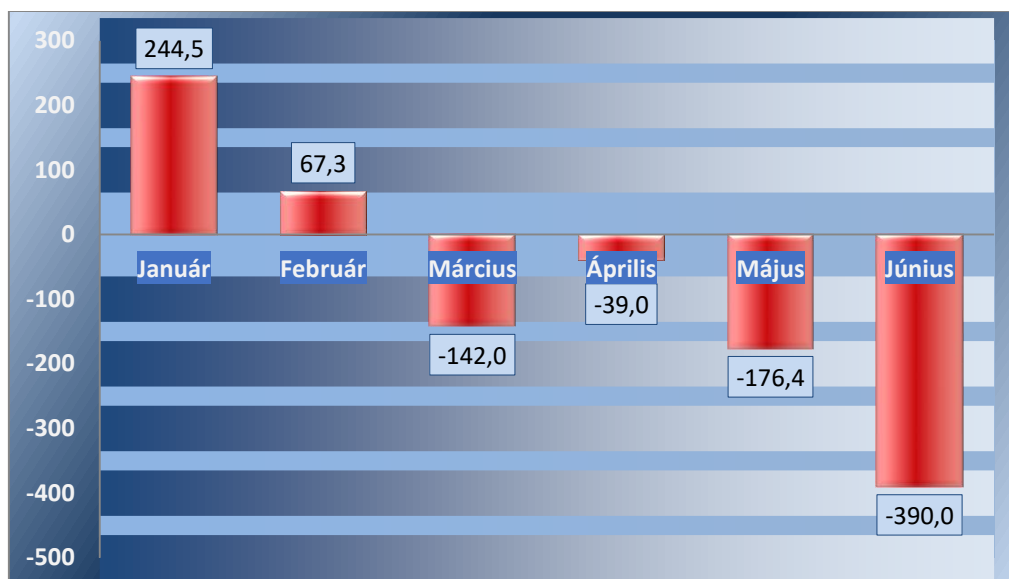
*: Kerekítési különbség miatti eltérés.

Forrás: PM 2019. május, illetve Kincstár június havi monitoring jelentés
alapján ÁSZ szerkesztés

A központi alrendszer 2019. I. félévi pénzforgalmi hiányának alakulását az **1. számú ábra** mutatja be havi bontásban.

A központi alrendszer kumulált pénzforgalmi hiányának alakulása a 2019. I. félévében havi bontásban

(Adatok Mrd Ft-ban)

Forrás: Kincstár és PM 2019. évi I-VI. havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A pénzforgalmi hiány alakulása eltérő jellemzőket mutat a 2018. I. félévi adatokkal összehasonlítva. Egyrészt a 2018. évben nem volt pozitív egyenlegű hónap, másrészt az előző évben a pénzforgalmi hiány értéke a januári adathoz képest folyamatosan romlott. Az előző év júniusában a teljes évi tervezett hiány 104,4%-a realizálódott.

Ehhez képest a 2019. év első két hónapját a központi alrendszer szufficittel zárta. Továbbá az idei év első hat hónapjában a tervezett éves hiány mindössze 39,1%-ban teljesült, amely 10,9 százalékponttal alacsonyabb, mint az időarányos érték. Ehhez nagymértékben hozzájárult, hogy a központi alrendszer bevételei együttesen 1,6 százalékponttal az időarányos érték felett teljesültek. A kiadások esetében pedig szintén kedvező, hogy ezek teljesítése mindössze 1,0 százalékponttal tért el az időarányos teljesítéstől.

A pénzforgalmi hiány alakulására kockázatot jelentő tényezőket az **1-3. számú mellékletek** tartalmazzák.

Az uniós módszertan szerinti hiány alakulása

A 2019. március 29-i EDP jelentés és a KSH adatai szerint a kormányzati szektor hiánya a 2018. évben a nemzeti számlák előzetes adatai alapján 934,0 Mrd Ft volt. A kormányzati szektor 2018. évi bevételei 18 617,0 Mrd Ft-ot, kiadásai 19 551,0 Mrd Ft-ot tettek ki. Az előzetes GDP értékével számolva a hiány a GDP 2,2%-a volt.

A 2019. év végére a kormányzati szektor hiányának tervezett értéke 824,7 Mrd Ft, amely a tervezett GDP-t (45 448,4 Mrd Ft) figyelembe véve a GDP 1,8%-ának felel meg.

A KSH adatai szerint 2019. I. negyedévében 10,0 Mrd Ft volt a kormányzati szektor többlete az előzetes adatok alapján. Az egyenleg az előző év azonos időszakához képest 90,0 Mrd Ft-tal, GDP-arányosan 0,9 százalékponttal lett kedvezőbb.

Az egyenleg javulása a bevételek kiadásoknál nagyobb mértékű növekedéséből adódott. A bevételek 313,0 Mrd Ft-tal, 7,4%-kal, a kiadások 223,0 Mrd Ft-tal, 5,2%-kal növekedtek az előző év azonos időszakához képest.

2. Az államadósság alakulása

A hazai módszertan szerinti adósság alakulása

A 2019. évi költségvetési törvényben foglaltak alapján az államháztartás 2019. december 31-re tervezett adóssága 311,3 forint/euró, 275,1 forint/svájci frank és 264,8 forint/amerikai dollár árfolyam mellett 31 430,6 Mrd Ft. A Gst. 6. § (1) bekezdésében szereplő előírás szerint a külföldi pénznemben fennálló adósságot keletkeztető ügyleteket az adott évi központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott árfolyamon kell figyelembe venni. Emiatt az év közbeni árfolyamváltozások nem befolyásolják a hazai módszertan szerinti államadósság alakulását.

A 2019. évi költségvetési törvény szerint az államadósság-mutató számlálójának a Gst. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti várható értéke 30 890,9 Mrd Ft, a nevezőjének a Gst. 2. § (1) bekezdés b) pontja szerinti várható összege 43 934,5 Mrd Ft, így az államadósság-mutató év végére tervezett értéke 70,3%.

A központi költségvetés adóssága

A 2019. év I-V. hónapja között a központi költségvetés adóssága a 2018. év végi 28 688,2 Mrd Ft-ról 217,0 Mrd Ft-tal növekedett, értéke 2019. május végére – változatlan árfolyamon számolva – 28 905,2 Mrd Ft-ot tett ki.

A központi költségvetés adósságának növekedését ezen időszakban a következő tényezők okozták. A forinteszközök nettó 581,9 Mrd Ft értékben növekedtek, a forint árfolyamának gyengülése miatt a devizaadósság nyilvántartási értéke 54,3 Mrd Ft-tal emelkedett, valamint a deviza keresztárfolyamok változása miatt az egyéb kötelezettségek állománya 16,8 Mrd Ft-tal növekedett. E tényezőkkel szemben csökkentő hatást gyakorolt a devizaadósság 436,0 Mrd Ft értékű csökkenése.

A központi költségvetés adósságának 2018. év végi és 2019. május végi adatait a **2. számú táblázat** foglalja össze.

2. táblázat

A központi költségvetés forint- és devizaadósságának alakulása 2018. december 31. és 2019. május 31. között

Adósságállomány	2018.12.31. (Mrd Ft)	%	2019.05.31. (Mrd Ft)	%	Változás az előző időszak adataihoz képest	
					Mrd Ft	%
Hitel	1 167,7	4,1	1 173,5	4,1	5,8	0,5
Államkötvény	12 836,1	44,7	13 739,8	47,5	903,7	7,0
Lakossági állampapír	7 515,7	26,2	7 453,0	25,8	-62,7	-0,8
Diszkont kincstárjegy	1 237,3	4,3	972,3	3,4	-265,0	-21,4
Nem piaci értékesítésű állampapírok	39,2	0,1	39,2	0,1	0,0	0,0
Forintadósság összesen	22 796,0	79,5*	23 377,8	80,9	581,8	2,6
Devizaadósság	5 724,8	20,0	5 343,1	18,5	-381,7	-6,7
Forint és devizaadósság összesen	28 520,8	99,4	28 720,9	99,4	200,1	0,7
Egyéb kötelezettségek	167,4	0,6	184,3	0,6	16,9	10,1
Mindösszesen	28 688,2	100,0	28 905,2	100,0	217,0	0,8

*: Kerekítési különbség.

Forrás: ÁKK 2019. május havi monitoring adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Megállapítható, hogy a 2019. év I-V. hónapjában tovább folytatódott azon tendencia, amely szerint a forintban fennálló adósság részaránya folyamatosan emelkedik. Ezzel párhuzamosan az adósságállományon belül egyre inkább csökken a devizaeszközök részaránya. E folyamat – ahogy erre az ÁSZ „A bruttó külső adósság és az államadósság finanszírozásának kapcsolata” és az „Adósságcsökkentés fenntarthatósága” című elemzésekben is rámutatott – kedvezőnek ítéltető az árfolyamkockázat csökkenése szempontjából.

A forintadósság összetételét tekintve nem változott jelentősen a hitelek állománya, ezáltal a forintadósság növekedését jellemzően az állampapírok finanszírozták. A 2018. év végi állományhoz képest valamennyi állampapír típusnál változások következtek be.

Tovább folytatódott az államadósság finanszírozáson belül az államkötvények részarányának emelkedése. Mindezt jól mutatja, hogy az idei év első öt hónapjában az állomány növekedés mértéke elérte a 2018. évi növekedés 84,5%-át.

A lakossági állampapírok állománya az idei év első öt hónapjában 62,7 Mrd Ft-tal csökkent. Mindez két ellentétes hatású folyamat következménye volt. E tényezők közül a lakosság által

vásárolt állampapírok együttes értékének növekedése pozitívan, a lakossági befektetők körének szűkítése negatívan hatott a lakossági állampapírok állományának alakulására.

A lakossági állampapírok lejáratí összeállítását tekintve meghatározó folyamatot jelentett a Prémium Magyar Állampapír és a Bónusz Magyar Állampapír állományának 212,0 Mrd Ft-tal való növekedése.

A lakossági állampapírok részarányának bővítésére vonatkozó cél elérhetősége szempontjából kedvező a lakossági megtakarítások képződésének stabilitása. A rövid lejáratú lakossági állampapírok állományának idei évben megfigyelhető csökkenését a 2019. júniustól bevezetett Magyar Állampapír Plusz termék kompenzálhatja. Mindezt alátámasztja, hogy a Magyar Állampapír Pluszból az ÁKK adatai alapján a 2019. júniusi bevezetése óta 1 016,0 Mrd Ft értékben vásároltak a lakossági szereplők.

A lakossági befektetők állampapír piaci szerepvállalásának növekedése hozzájárul Magyarország külső sérülékenységének további mérséklődéséhez. Az ÁSZ „A bruttó külső adósság és az államadósság finanszírozásának kapcsolata” című elemzése e területen rámutatott arra, hogy a lakosság állampapírok iránti keresletének növekedése által lehetővé vált a pótlólagosan felmerült finanszírozási igény fedezése, másrészt pedig a lejárató adósság egy részét is belső forrásokból lehet finanszírozni, amely hozzájárul a bruttó külső adósság további csökkenéséhez.

A lakossági befektetők fogalmi meghatározásának változás miatt a nem lakossági befektetők a lejárató lakossági értékpapírjaikat a vonatkozó szabályok 2018. évi változása miatt már nem újíthatták meg. Az Egyéves és a Féléves Magyar Állampapírok állománya e tényező miatt 194,5 Mrd Ft-tal csökkent a 2018. év végi értékhez képest 2019. május végéig.

Az egyéb kötelezettségek értéke a 2019. év I-V. hónapja között 16,9 Mrd Ft-tal növekedett. Az állománynövekedés ellenére e tételek részaránya a teljes adósságon belül nem változott.

A központi költségvetés 2019. év végére tervezett adósságának értéke 30 181,8 Mrd Ft. Az idei év első öt hónapjában megvalósult adósságnövekedés a 2019. évre tervezett növekmény 14,5%-át jelenti. Az adósság lefutása szempontjából mindez kedvező értéknek minősül, lévén az előző év azonos időszakában a központi költségvetés adóssága a tervezett növekmény 101,8%-át tette ki.

Az államadósság-mutató alakulása

A Gst. szerinti korrigált adósság értéke szempontjából meghatározó az önkormányzati alrendszer és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek adósságának alakulása. Az aktuálisan rendelkezésre álló – Gst. szerinti korrigált adósságra vonatkozó – PM adatok alapján az önkormányzati alrendszer 2019 elején tervezett 230,0 Mrd Ft-os adóssága év végén 30,0 Mrd Ft-tal magasabb értékben teljesülhet. A kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek adóssága – az e körbe tartozó szervezetek PM részére teljesített adatszolgáltatása alapján – az év elején tervezett 1 312,5 Mrd Ft-tól 3,5 Mrd Ft-tal alacsonyabb értékben teljesülhet az idei év végén.

Az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdése előírása alapján az államadósság-mutatónak folyamatosan csökkennie kell mindaddig, amíg értéke meghaladja a GDP 50,0%-át. Az államadósság-mutató alakulására vonatkozik a Gst. 4. § (2a) bekezdése rendelkezése is, amely szerint, ha a költségvetési évre előrejelzett infláció és a bruttó hazai termék reál növekedési üteme közül legalább az egyik nem haladja meg a 3,0%-ot, az államadósság-mutató csökkenésének a viszonyítási évhez képest legalább 0,1 százalékpontot kell elérnie.

Az államadósság-mutató alakulására nézve pozitív kockázatot jelent a GDP költségvetési törvény által tervezettnél nagyobb mértékű növekedése. Mindezt jól mutatja, hogy a 2019. áprilisi EDP jelentés a GDP várható értékét 45 448,4 Mrd Ft-ban határozta meg, amely a 2019. évi költségvetési törvényben meghatározott GDP értékhez képest 3,4%-kal magasabb értéket jelent.

A központi költségvetés adósságának idei év I-V. havi alakulása, valamint az önkormányzati alrendszer és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek várható adósságadatai alapján megállapítható, hogy az államadósság-mutató 2019. évi alakulása várhatóan megfelel a jogszabályi előírásoknak. Az államadósság-mutató várhatóan a 2018. év végi értékhez képest továbbra is csökkenő tendenciát követ majd és ennek mértéke véleményünk szerint meghaladja a 0,1 százalékpontot.

Az uniós módszertan szerinti adósság alakulása

A kormányzati szektor uniós módszertan szerint számított adóssága – a 2019. március 29-i EDP jelentés alapján – a 2018. év végén 29 806,6 Mrd Ft volt, amely a GDP 70,8%-át tette ki. A 2019. év végére az államadósság-ráta számlálójának tervezett értéke 31 431,9 Mrd Ft, amely a tervezett GDP-t (45 448,4 Mrd Ft) figyelembe véve a GDP 69,2%-ának felel meg.

A kormányzati szektor uniós módszertan szerint adósságára vonatkozó adat az elemzés készítésének időpontjáig a 2019. évre vonatkozóan nem állt rendelkezésre.

Az uniós módszertan szerint értelmezett államadósság-ráta esetében, ha a kormányzati szektor államadóssága meghaladja a GDP 60,0%-át, az un. „egyhuszados” szabályt kell teljesíteni. E szabály azt jelenti, hogy amennyiben az államadósság meghaladja a GDP 60,0%-át, az államadósságot az e feletti rész legalább egy húszadával kell mérsékelni. Figyelembe véve, hogy a 2018. év végén az államadósság ráta 70,8% volt, a 2019. évben a teljesítendő csökkenés mértéke 0,5 százalékpont.

Összességében az uniós adósságszabály szerinti államadósság csökkenését valószínűsítjük a 2019. évre vonatkozóan. Azonban az előírt csökkenési mértéknek való megfelelés az I-V. hónapra vonatkozó tényadatok hiányában nem ítéltető meg.

3. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások

A 2019. évi költségvetési törvény szerint az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet előirányzott kiadási összege 1 019,6 Mrd Ft.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek 2019. évi előirányzata 37,4 Mrd Ft. A költségvetés adósságával kapcsolatos bruttó pénzforgalmi kamatkidadások előirányzata a 2019. évben 989,3 Mrd Ft. A fejezet 2019. évre tervezett kiadásainak döntő részét (96,8%-át) a kamatkidadások teszik ki. Az adósság és követeléskezelés egyéb kiadásainak 2019. évi előirányzata 30,3 Mrd Ft.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek 2019. I. félévben 115,5 Mrd Ft-ban teljesültek, amely több mint háromszorosa a költségvetési törvényben szereplő előirányzatnak.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek esetében részletes adatok kizárólag az első öt havi teljesítésekről álltak rendelkezésre. A 2019. év I-V. hónapjában a PM 2019. május havi monitoring jelentése alapján az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek 88,1 Mrd Ft-ban (235,6%-on), a kiadások 238,0 Mrd Ft-ban (24,1%-on) teljesültek.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek adott időszaki teljesítési arányát főképp a forintban fennálló hiányt finanszírozó és adósságmegújító államkötvények kamatelszámolásai jogcím magyarázza. Ennek értéke a 2019. évre tervezett 25,5 Mrd Ft-hoz képest 88,2 Mrd Ft-ban teljesült.

A bevételek esetében a 2019. évben pozitív kockázat azonosítható, amelynek értéke figyelembe véve a 2019. év I-V. hónapok teljesítési adatát 80,0-90,0 Mrd Ft. Ezen belül 78,0 Mrd Ft már realizálódott az idei év I. félévében. A fennmaradó összeg az év hátralévő részében a lakossági állampapírok forgalma és hozamának alakulása függvényében teljesülhet.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadásokon belül a devizaeszközök esetében a kiadás 91,8 Mrd Ft volt, amelyből a legnagyobb részt a devizakötvények kamatkiadása (86,4 Mrd Ft) jelentette.

A forinteszközök esetében 146,2 Mrd Ft kiadás merült fel a 2019. év I-V. hónap közötti időszakban. Ebből a nemzetközi pénzügyi intézményektől felvett forinthitelek kamata 13,5 Mrd Ft-ot, a hiányt finanszírozó és adósságmegújító államkötvények kamatelszámolásaihoz kötődő kiadások 100,2 Mrd Ft-ot, a kincstárjegyek kamatelszámolásai 32,5 Mrd Ft-ot tettek ki.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadásokon belül a forinteszközökhöz kapcsolódó kiadások 18,2%-ban, a devizaeszközökhöz kötődő kiadások 56,1%-ban teljesültek a 2019. évi előirányzat alapján.

A forintban fennálló adósságszolgálattal kapcsolatos kamatkiadások – a 2019. évi finanszírozási tervben szereplő lejáratú struktúra és az idei év I-V. havi teljesítési adatai alapján – az előirányzatnál 10,0-15,0 Mrd Ft-tal nagyobb értékben teljesülhetnek. Együttesen azonban a bevételek pozitív hatása ezt várhatóan többszörösen kompenzálja.

Az adósság finanszírozásával kapcsolatos kiadások szempontjából meghatározó tényezőt jelent a 2019. évben az adósságállomány előző évhez képest történő növekedése, a lakossági állampapírok állományának tervezett növekedése és a hozamszint emelkedése. E tényezők egyértelműen a kamatkiadások növekedésének irányába hatnak, amelynek hatása a lejáratú időtartamokat figyelembe véve főképp a 2020. évben jelentkezik majd. A gazdasági növekedésből fakadó magasabb GDP növekedés eredményeként azonban a GDP arányos bruttó és nettó kamatkiadások értéke enyhe csökkenést mutathat a 2019. évben az előző évhez képest.

A forintban kibocsátott állampapírok piaci hozamának általános emelkedését mutatja, hogy 2019. áprilisban az aukciós hozamok, így a fizetendő kamat értéke, a januári hónaphoz képest számottevően növekedett a 3 és a 10 éves futamidejű államkötvény esetében. Ezzel szemben a 3 hónapos diszkont kincstárjegy és az 5 éves futamidejű államkötvények esetében csökkent az átlagos hozam.

A hozamok változékonyságát érzékelteti, hogy a hosszú lejáratú hozamok májusi adatai kisebb értéket mutatnak az előző hónaphoz képest. Azonban ezek értéke – az 5 éves futamidejű államkötvényeket kivéve – magasabb, mint a januári szint. Ezen összefüggéseket mutatja be az **3. számú táblázat**.

3. táblázat

A forintban kibocsátott állampapírok aukciós hozamainak alakulása

Állampapír megnevezése	2019. január	2019. április	2019. május
3 hónapos diszkontkincstárjegy	0,08%	0,00%	0,06%
3 éves futamidejű államkötvény	1,15%	1,39%	1,26%
5 éves futamidejű államkötvény	2,26%	2,14%	2,01%
10 éves futamidejű államkötvény	2,74%	3,23%	3,13%

Forrás: ÁKK 2019. évi I., IV. és V. havi monitoring jelentések alapján ÁSZ szerkesztés

Az állampapírok finanszírozásban betöltött szerepe alapján meghatározó szempontot jelent majd az év hátralévő részében a hosszú lejáratú állampapírok hozamának alakulása. A kamatkialakulás növekedése szempontjából kedvezőtlen tényezőt jelentenek a nemzetközi gazdasági és pénzügyi környezetből adódó bizonytalansági körülmények. Emellett a kamatkialakulás alakulását kedvezőtlenül érinti a devizaadósság részarányának csökkenése. Ennek indoka, hogy a forintadósság jellemzően a devizaadósságnál magasabb kamatok mellett finanszírozható.

4. A költségvetés tartalékainak felhasználása

A 2019. évi központi költségvetéséről szóló törvényben 381,5 Mrd Ft központi tartalék szerepel. A központi tartalékokon belül az **Országvédelmi Alap (OVA)** 2019. évi előirányzata 60,0 Mrd Ft.

Az OVA előirányzata esetében alapvető szabály, hogy az előirányzathoz legfeljebb 30,0 Mrd Ft az EDP jelentés 2019. március 31-ig történő benyújtását követően, az ezen felüli rész az EDP jelentés 2019. szeptember 30-ig történő benyújtását követően használható fel, amennyiben a benyújtott EDP jelentésben szereplő EDP-hiány - a felhasználni kívánt tartalék összegének figyelembevételével - nem haladja meg a GDP 1,8%-át.

2019. I. félévében az OVA előirányzatának 50,0%-a, azaz 30,0 Mrd Ft került felhasználásra. Ezáltal a Kormány a második EDP jelentés benyújtásáig – a 2019. szeptember 30-ig – elkölthető összeget felhasználta.

A 2019. év I-V. hónapjában az OVA felhasználása a 1244/2019. (IV.30.) kormányhatározat, valamint a 1294/2019. (V.27.) kormányhatározat alapján történt. Előbbi kormányhatározat az Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezetben szereplő Közúthálózat felújítása jogcím-

csoporthoz 28,4 Mrd Ft átcsoportosítását rendelte el. Utóbbi kormányhatározat a Helyi önkormányzatok támogatásai fejezetén belül A falu és tanyagondnoki szolgálatok kiegészítő támogatása jogcím javára csoportosított át 1,6 Mrd Ft-ot.

Az OVA esetében az idei év utolsó negyedében további 30,0 Mrd Ft áll rendelkezésre.

A központi tartalékokon belül a **Rendkívüli kormányzati intézkedések (RKI)** előirányzata a 2019. évben 165,0 Mrd Ft-ot tesz ki.

Az RKI előirányzatából a PM adatszolgáltatása alapján a 2019. június 19-ig összesen 64,4 Mrd Ft került felhasználásra, amely a rendelkezésre álló előirányzat 39,0%-át jelenti.

A meghatározott intézkedések finanszírozására szolgáló **céltartalékok** előirányzatát a 2019. évi költségvetési törvény 136,5 Mrd Ft-ban határozta meg. Ezen előirányzat tartalmazza a közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációját, a különféle kifizetésekből származó kiadásokat, az ágazati életpályák és bérintézkedések kiadásait, valamint a közszolgáltatások fejlesztésének forrásait.

A PM adatszolgáltatása alapján a 2019. június 19-ig a céltartalékok cím előirányzata 122,9 Mrd Ft-ban teljesült, amely 90,0%-os teljesítési aránynak felel meg. Az előirányzaton belül szereplő 1., 2. és 3. jogcím teljesülése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól. Az előirányzat teljesítésének részletes adatai nem álltak rendelkezésre.

Az előző évek, valamint az idei évről rendelkezésre álló teljesítési adatok alapján a céltartalékok cím a 2019. évben kockázatot hordoz, ennek mértéke azonban nem ítélt meg.

5. Az európai uniós források felhasználása

A 2014-2020-as fejlesztési ciklusban több mint 8 ezer Mrd Ft támogatás érkezik Magyarországra, ez a kapcsolódó hazai társfinanszírozással együtt mintegy 12 ezer Mrd Ft fejlesztési forrást jelent. Az uniós források felhasználása során a gazdaságfejlesztési cél jelent prioritást, ezáltal az EU-s transzferekből megvalósuló beruházások hosszabb távon is támogatni tudják a magyar gazdaság növekedését.

A 2019 előtti időszakban – ahogy erre az ÁSZ „Elemzés a Költségvetési Tanács számára a 2018. II. félévi költségvetési folyamatokról” című elemzése rámutatott – az uniós forrásokból származó bevételek és az Európai Unió (társ)finanszírozásával megvalósuló programok kiadásai teljesítésének tervezettől való eltérése a költségvetés szempontjából finanszírozási kockázatot hordozott magában. Az uniós programok kiadásainak adott évi teljesítése érdekében a központi költségvetésnek saját forrásokat szükséges mozgósítania, amely az elmúlt években jellemzően meghaladta a költségvetési törvényben tervezett összeget. E kockázatot kis mértékben csökkentették az uniós források utólagos megtérüléséből származó bevételek, azonban a bevételek rendszeres előirányzattól elmaradó teljesítését e bevételi típus nem volt képes kompenzálni.

A programozási ciklus végéhez közeledve a 2019. év átmeneti évné tekinthető abból a szempontból, hogy a korábbi évekhez képest a hangsúly a különböző uniós programok megtervezése helyett ezek megvalósítására helyeződik. Továbbá az elmúlt években megelőlegezett uniós források effektív felhasználása révén lehetővé válik e támogatások Európai Bizottság általi megtérítésének kezdeményezése. A korábbiakhoz képest magasabb arányú megtérülés a központi költségvetés likviditását kedvezően érinti, ezáltal az uniós források felhasználása kevésbé vezet a pénzforgalmi hiány növekedéséhez.

Ezen összefüggést mutatja be a **4. számú** táblázat. A táblázatban a bevétel oszlopban szerepel az adott évben a központi költségvetésben az Európai Unió költségvetéséből származó tervezett

támogatás, amely a központi költségvetés szempontjából az adott évben bevételt jelent. Az adott évben teljesíteni tervezett kiadások és az Európai Unió költségvetéséből származó tervezett források (bevételek és az utólagos megtérülés) különbsége a központi költségvetés által biztosítandó támogatás nagyságát mutatja.

Az előző években kialakult gyakorlat szerint a 2019. évben is elkülönítetten kerülnek elszámolásra az uniós bevételek és kiadások. A bevételek elszámolása egységesen a Költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetben történik, míg a kiadások az uniós előirányzatért felelős fejezet – jellemzően az Unió fejlesztések fejezet – költségvetésében jelenik meg.

4. táblázat

Az uniós bevételek és kiadások tervezett alakulása a 2019. évben (Mrd Ft)

Uniós programok kiadása	Uniós programok		Központi költségvetés által biztosítandó támogatás
	Bevétel	Utólagos megtérülés*	
1 955,6	1 348,0	134,9	461,4

*: Tartalmazza a vámbeszedési költség megtérítését is.

Forrás: Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai szerint a 2019. év során a központi költségvetés által tervezett, az uniós támogatások teljesítése érdekében kifizetendő összeg 94,5 Mrd Ft-tal kisebb a 2018. évben teljesült megelőlegezendő összeghez képest.

Az ÁSZ „A költségvetés szerkezeti változása, különös tekintettel az uniós források hatására” című elemzés megállapítása a 2019. évben is aktuális. Eszerint az uniós támogatások esetében fontos szempontot jelent, hogy az adott évi teljesítés kihat a következő évi költségvetésre is. A kiadások és a bevételek előirányzatnál alacsonyabb teljesítése azt is jelenti, hogy az adott évben nem teljesült kiadások a következő év(ek)ben teljesülnek, míg az elmaradt bevételek a következő időszakban jelentenek majd a költségvetés számára bevételt. A pénzforgalmi egyenlegre való jövőbeli hatás mellett a gazdasági aspektus is lényeges. Eszerint, ha az adott fejlesztések egy része nem valósult meg az adott évben, akkor ezek a későbbi években támogathatják a gazdasági növekedést.

Az európai uniós bevételek alakulása

A fejezeti kezelésű európai uniós bevételek összetételét és a 2019. év I-V. havi alakulását az 5. számú táblázat mutatja be.

5. táblázat

A fejezeti kezelésű uniós bevételi előirányzatok alakulása a 2019. év I-V. hónapban

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés aránya (%)
2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok	1 109,8	137,8	12,4
Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020	192,1	58,4	30,4
Egyéb bevételek	46,1	29,5	64,0
Összesen	1 348,0	225,7	16,7

Forrás: Kincstár adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A fejlesztési programokhoz kapcsolódó, a 2019. év I-V. hónapja között teljesített európai uniós bevételek 61,1%-a az Uniós fejlesztések fejezet 2014-2020 közötti kohéziós operatív programjaihoz kapcsolódik, 25,9%-a az Uniós fejlesztések fejezet 2014-2020-as Vidékfejlesztési és halászati programjaihoz. Továbbá 13,0%-ot tesznek ki az egyéb bevételek az összes uniós bevételen belül.

Az uniós bevételi előirányzatok teljesítése a 2019. év júniusában 19,8%-ra emelkedett. Ezzel kapcsolatban részletező adatok nem álltak rendelkezésre.

Az európai uniós bevételek között szerepel továbbá az uniós támogatások utólagos megtérülése, valamint a vámbeszedési költség megtérítése. A 2019. év I-V. hónapjában az uniós támogatások utólagos megtérülése 79,5 Mrd Ft értékben teljesült, amely 66,2%-os teljesítést jelent. A teljesítési arány 2019. júniusban nem változott.

A központi költségvetésnek ugyanezen időszakban a vámbeszedési költség megtérítése előirányzat keretében 6,8 Mrd Ft bevétel keletkezett, amely a 2019. évi előirányzat 45,7%-a. Mindez 2019. júniusban további 1,3 Mrd Ft beérkezésével 54,5%-ra emelkedett.

Az európai uniós kiadások alakulása

A fejezeti kezelésű európai uniós kiadások összetételét a **6. számú táblázat** mutatja be

6. táblázat

A fejezeti kezelésű uniós kiadási előirányzatok alakulása a 2019. év I-V. hónapban

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés aránya (%)
2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok	1 500,7	466,1	31,1
Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020	234,3	80,9	34,5
Egyéb kiadások	220,7	61,1	27,7
Összesen*	1 955,6	608,1	31,1

*: Kerekítési különbözet miatt tér el az összesített érték.

Forrás: Kincstár adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A kiadási előirányzatok többsége a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programokhoz kapcsolódik a 2019. évi költségvetési törvény szerint. A 2019. év I-V. havi teljesítési adatok alapján az uniós kiadási előirányzatok 31,1%-a teljesült.

Az egyes operatív programok teljesítési adatait a **7. számú táblázat** mutatja be.

7. táblázat

Az operatív programok 2019. év I-V. havi teljesítése

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés aránya (%)
Gazdaságfejlesztés és Innovációs OP (GINOP)	540,6	120,1	22,2
Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)	54,8	10,4	18,9
Terület- és Településfejlesztési OP (TOP)	67,4	72,0	106,7
Integrált Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)	475,0	146,5	30,8
Környezet és Energetikai Hatékonysági OP (KEHOP)	108,4	39,9	36,8
Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)	167,7	56,1	33,4
Közigazgatás- és Köszolgáltatás Fejlesztési OP (KÖFOP)	86,2	21,1	24,6
Rászoruló Személyeket Támogató OP (RSZTOP)	0,5	0	0,0

Forrás: Kincstár adatszolgáltatása - A 2019. évi költségvetési törvény uniós támogatással megvalósuló előirányzatainak teljesülése – alapján ÁSZ szerkesztés

A kohéziós operatív programok kiadásain belül a legnagyobb részarányt a GINOP és az IKOP képviseli. A 2019. évi előirányzathoz viszonyítva a legmagasabb arányú teljesítés a TOP program esetében volt jellemző. A többi operatív program esetében a teljesítés nem érte az időarányos értéket.

A 2019. év I-V. hónapjában kifizetett támogatások előleg és számla típusú megoszlását a **8. számú táblázat** mutatja be.

8. táblázat

Az operatív programok 2019. I. félévi teljesítése összehasonlítva a 2018. II. félévvel*

<i>Megnevezés</i>	<i>Az előleg kifizetések részaránya 2018. II. félévben (%)</i>	<i>Az előleg kifizetések részaránya 2019. I. félévben (%)</i>
GINOP	46,4	49,3
VEKOP	56,3	39,3
TOP	89,8	92,7
IKOP	93,5	78,8
KEHOP	56,7	71,1
EFOP	25,5	56,1
KÖFOP	24,3	17,6

*: A VI. havi kifizetések előzetes adatokat jelentenek.

Forrás: ITM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A 2019. év I-V. hónapban kifizetett összegek esetében továbbra is nagyobb arányt képviseltek az előlegek, amelynek részaránya együttesen 62,0% volt. A kifizetett számlák részaránya a GINOP, a VEKOP és a KÖFOP programok esetében haladta meg az 50,0%-ot. A 2019. év II. félévében várható, hogy az előlegek aránya tovább csökken majd és ezzel párhuzamosan előtérbe kerül a számla alapján történő kifizetés.

Az uniós források felhasználásának sajátossága, hogy az uniós módszertan szerinti hiányt nem érintik, azonban a központi költségvetés által teljesítendő támogatás változásával párhuzamosan alakul a hazai módszertan szerint a pénzforgalmi szemléletű hiány és ennek következtében közvetetten az államadósság értéke, valamint ennek finanszírozási kiadásai.

Hozzájárulás az EU költségvetéséhez

Az EU költségvetéséhez való hozzájárulás címén a 2019. évi előirányzat 352,0 Mrd Ft. A 2019. I. félévében a teljesített kifizetések értéke 217,6 Mrd Ft volt.

Az előirányzat teljesülése 5,0-10,0 Mrd Ft kockázatot hordoz, amelynek indoka az euró árfolyamának erősödése az idei évben a forinthez képest. Az idei év I. félévi teljesítése alapján a kiadási előirányzat nem lesz elegendő az uniós felmerülő hozzájárulási kötelezettségek teljesítéséhez.

6. A költségvetés közvetlen bevételeinek alakulása

A Kormány főbb adópolitikai célkitűzéseit az elmúlt években az élők munkáinak terheinek csökkentése, a fogyasztási-forgalmi adók szerepének, valamint az adóbeszedés hatékonyságának növelése jelentette. E célkitűzések a 2019. évben továbbra is érvényesek.

A közvetlen bevételeket érintően számos változás történt az idei évben. A főbb adónemek esetében a változások érintik a társasági adót, az általános forgalmi adót, a személyi jövedelemadót, a szociális hozzájárulási adót és a kisvállalati adót. Az idei évi intézkedések elsősorban a korábban megkezdett folyamatok folytatásának tekinthetők.

A társasági adó esetében az adóalap-kedvezmények körében történt változás 2019. január 1-jétől. A fejlesztési tartalék maximális értéke 500,0 M Ft-ról 10,0 Mrd Ft-ra emelkedett, ugyanakkor továbbra is hatályban maradt azon limit, amely szerint ez maximum az adózás előtti nyereség 50,0%-ig vehető figyelembe. Az energiahatékonysági célokat szolgáló beruházások fogalma kibővült, és az idei évtől kezdődően a felújításra is igénybe vehető e kedvezmény.

Az általános forgalmi adó esetében a tartós és speciálisan hőkezelt tej áfa kulcsa 2019. január 1-jétől 27,0%-ról 5,0%-ra csökkent.

A személyi jövedelemadó esetében a legnagyobb változást a béren kívüli juttatások és a cafeteria rendszer szabályainak módosítása jelentette. A béren kívüli juttatásoknál az adó alapját a juttatás értéke jelenti, azonban ez a szociális hozzájárulási adóról szóló törvény hatálya alá esik. Az adómentesen adható juttatások köre is változott, kikerült e körből többek között a lakáscélú munkáltatói támogatás és a mobilitási célú lakhatási támogatás.

Emellett változást jelentett, hogy a NAV az idei évtől kezdődően az egyéni vállalkozók számára is készít személyi jövedelemadó bevallási tervezetet.

Tovább emelkedett az idei évtől a családi adókedvezmény összege, amely a kétgyermekes munkavállaló esetében 20 ezer Ft havonta és gyermekenként.

2019. január 1-én lépett hatályba a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény. A jogszabály rendelkezése alapján a szociális hozzájárulási adó és az egészségügyi hozzájárulás összevontan jelenik meg és az adófizetési kötelezettség alá eső jövedelem egységesen a szociális hozzájárulási adókulcs szerint adózik. Az adókedvezmények esetén változást jelentett, hogy a 25 év alattiak és az 55 év felettiak foglalkoztatása után a kedvezmény igénybe vételi lehetősége megszűnt.

2019. július 1-től hatályba lépett a szociális hozzájárulási adóról szóló törvény változása, amely szerint az adókulcs 17,5%-ra, 2 százalékponttal csökken.

A kisvállalati adó esetében ezen adónem választásának korlátja az árbevételre és a mérlegfőösszegre vonatkozóan 500,0 M Ft-ról 1,0 Mrd Ft-ra emelkedett.

A 2019. évi költségvetési törvény a közvetlen bevételeken belül együttesen 9 873,5 Mrd Ft adó- és illetékbevételt határozott meg, ami 606,7 Mrd Ft-tal magasabb az előző évi előirányzatnál. Mindez jellemzően a fogyasztáshoz kapcsolt adók 410,3 Mrd Ft-os, valamint a lakosság befizetéseinek 182,6 Mrd Ft-os tervezett növekedéséből adódik.

A költségvetés közvetlen bevételein belül az adó- és illetékbevételek 2019. I. félévében együttesen 4 876,0 Mrd Ft értékben teljesültek, amely 49,4%-os teljesítési aránynak felel meg. Mindez 2,7 százalékponttal meghaladja az előző év azonos időszakának teljesítési arányát.

A 2019. I. félévi adatok főbb típusonként megoszlását a **9. számú táblázat** mutatja be.

A közvetlen bevételek főbb típusainak teljesítése 2018., illetve 2019. I. félévben

Megnevezés	2018			2019		
	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	I. félévi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat százalékában (%)	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	I. félévi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat százalékában (%)
Gazdálkodó szervezetek befizetései	1 354,4	566,8	41,8	1 443,6	651,2	45,1
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	5 265,8	2 452,5	46,6	5 822,0	2 927,9	50,3
Lakosság költségvetési befizetései	2 337,7	1 174,3	50,2	2 607,9	1 297,0	49,7

Forrás: Kincstár 2019. június havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy együttesen az idei év I. félévében a költségvetés közvetlen bevételei 682,5 Mrd Ft-tal teljesültek nagyobb értékben az előző év azonos időszakához képest.

Ebben jelentős szerepet játszott a gazdasági növekedés pozitív hatása, amely hozzájárult valamennyi területen az adó- és illetékbevételek növekedéséhez. A vállalkozások és a háztartások folyamatosan emelkedő jövedelme és a növekvő megtakarítások felhasználása egyaránt támogatja a fogyasztási és a jövedelemadókból származó költségvetési bevételek növekedését.

A közvetlen adóbevételek alakulása szempontjából meghatározó tényezőt jelentenek a gazdaság fehéritését célzó intézkedések is. Az online számlázás 2018. évi bevezetése, valamint a személyi jövedelemadó esetében az adóbevallás elkészítésének kiterjesztése hozzájárul a tervezett bevételek teljesítéséhez.

A gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetéseinek teljesítése

A gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetéseinek teljesítését 2019. I. félévében a **10. számú táblázat** mutatja be.

A gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetései főbb bevételi jogcímeinek alakulása a 2018., illetve 2019. I. félévben

Megnevezés	2018			2019		
	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	I. félévi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat százalékában (%)	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	I. félévi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat százalékában (%)
Társasági adó	369,6	100,2	27,1	399,5	130,3	32,6
Egyszerűsített vállalkozói adó	69,6	14,6	21,0	45,4	12,1	26,7
Kisadózók tételes adója	113,0	59,2	52,4	135,7	76,6	56,5
Kisvállalati adó	27,2	18,9	69,5	49,8	32,2	64,7

Forrás: Kincstár 2019. június havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetésein belül az adónemek többségénél a teljesítés aránya és értéke is emelkedett az előző év azonos időszakához képest.

A 2019. évi előirányzatból az I. félévben összesen 130,3 Mrd Ft **társasági adó** folyt be a központi költségvetésbe, amely 32,6%-os teljesítésnek felel meg.

A társasági adóbevételek alakulása szempontjából meghatározó, hogy az adónem teljesítését az adóalanyoknak május 31-ig az éves bevallás benyújtásával egyidőben kell rendeznie. E befizetések az elszámolás időigénye miatt mindössze a júniusi időszakban jelentkeznek jellemzően. A júniusi befizetések nagyságrendjét befolyásolja, hogy az adóalanyok hány százaléka rendelkezik túlfizetéssel, illetve milyen arányban tudnak élni az adókedvezmények igénybevételi lehetőségével. A 2019. évi költségvetés tervezésekor a PM az igénybe vett adókedvezmények növekedésével számolt. A társasági adó alapját jelentő NAV folyószámla adatok alapján a gazdasági növekedés miatt a társasági adóbevétel várható növekedése 10,0-15,0 Mrd Ft.

Emellett az adókedvezmények közül az idei évben kivezetésre került az előadó-művészeti szervezetek társasági adóból történő támogatása. Az igénybevételi adatok alapján mindez 30,0-35,0 Mrd Ft-tal növeli a várható bevételt.

A 2018. évben bevezetett csoportos adóalanyiság befolyásolja a 2019. évi társasági adóbevételek teljesítését. Ennek becsült nagyságrendje, az igénybe vehető kedvezmények köre és mértéke alapján végzett PM becslés szerint, 10,0-15,0 Mrd Ft, amely a bevételekre csökkentő hatást gyakorol.

Az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvényjavaslat 2019. júliusi elfogadása alapján a társasági adónemre vonatkozóan a legalább 100,0 M Ft éves árbevétellel rendelkező vállalkozások adófeltöltési kötelezettsége megszűnt. Mindez a 2019. évben várhatóan a december hónapban fejt ki hatását a társasági adóbevételre. Ezáltal a társasági adóbevétel az idei évben nagyságrendileg 80,0-100,0 Mrd Ft-tal csökkenhet.

Az adófeltöltési kötelezettségre vonatkozó szabályok változása jellemzően a központi költségvetés bevételeire a 2019. évben gyakorol hatást. Továbbá az is megállapítható, hogy a változás alapján az érintett vállalkozásoknak a társasági adó megállapításának évében keletkezik adófizetési kötelezettsége, amely pozitívan érinti a vállalkozások likviditását.

Az előzőekben bemutatott tényezők alapján a társasági adó előirányzat teljesítése kockázatot hordoz, amelynek értéke 50,0-65,0 Mrd Ft.

Az **egyszerűsített vállalkozói adó** cím előirányzata 2019. I. félévben 12,1 Mrd Ft-ban teljesült, amely 26,7%-os teljesítési aránynak felel meg. Figyelembe véve az adózói létszám folyamatos csökkenését, valamint az idei év I. félévének teljesítési értékét az egyszerűsített vállalkozói adó előirányzat a 2019. évben 10,0-15,0 Mrd Ft kockázatot hordoz.

A központi költségvetés **kisadózók tételes adójából** tervezett 2019. évi bevétele 135,7 Mrd Ft, amely 22,7 Mrd Ft-tal haladja meg az előző évi előirányzatot. A tervezett bevétel növekedés oka a kisadózó adóalanyok számának folyamatos bővülése.

A 2019. I. félévi teljesítési adatok alapján 76,6 Mrd Ft bevétel keletkezett az adónemből. Mindez 56,5%-os teljesülést jelent, amely alapján megállapítható, hogy időarányosan az előirányzat a tervezettnél nagyobb értékben teljesült.

A 2019. év I-V. hónapja között is megfigyelhető volt az adóalanyok számának növekedése. Továbbá az is megállapítható, hogy az idei évben a növekedés üteme gyorsabb volt, mint a 2018. év I-V. hónapjában. A NAV adatai alapján a 2019. év I-V. hónapjában a kisadózók tételes adóját választók száma 11 131 adóalannyal volt nagyobb az előző év azonos időszakához képest. A létszámváltozás összetételét tekintve a növekedés 94,8%-a az egyéni vállalkozásokhoz kötődött, vagyis a társas vállalkozások számára kevésbé volt vonzó ezen adónem.

Az I. félévi teljesítést, valamint az adózói létszám növekedését figyelembe véve év végére az adónemből származó bevétel az előirányzathoz képest nagyobb lehet. Az előirányzat 10,0-15,0 Mrd pozitív kockázatot hordoz.

A központi költségvetés **kisvállalati adóból** tervezett 2019. évi bevétele 49,8 Mrd Ft, amely 83,1%-kal haladja meg a 2018. évi előirányzatot. 2019. I. félévben a kisvállalati adóból származó bevétel 32,2 Mrd Ft volt, amely az idei évi előirányzat 64,7%-a.

Hasonlóan a kiadóók tételes adójához a kisvállalati adó esetében is megfigyelhető az adónemet választó adóalanyok számának növekedése. A kisvállalati adó esetében felgyorsult az adóalanyok számának bővülése az idei évben az előző évhez képest. A NAV adatai alapján az idei év I-V. hónapjában az adóalanyok száma 11 331-gyel bővült, amely közel kétszerese a teljes 2018. évi növekedésnek.

Az I. félévi teljesítést, valamint az adózói létszám növekedését figyelembe véve év végére az adónemből származó bevétel az előirányzathoz képest nagyobb lehet. Az előirányzat 10,0-15,0 Mrd pozitív kockázatot hordoz.

A fogyasztáshoz kapcsolt adók teljesítése

A fogyasztáshoz kapcsolt adók teljesítését 2019. I. félévben a **11. számú táblázat** mutatja be.

11. táblázat

A fogyasztáshoz kapcsolódó adók bevételi jogcímeinek alakulása 2019. I. félév

Megnevezés	2018			2019		
	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés I. félév (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat százalékában (%)	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés I. félév (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat százalékában (%)
Általános forgalmi adó	3 838,6	1 773,1	46,2	4 290,4	2 170,5	50,6
Jövedéki adó	1 099,3	498,4	45,3	1 140,9	543,7	47,7
Pénzügyi tranzakciós illeték	204,7	114,6	56,0	228,1	122,1	53,5

Forrás: Kincstár 2019. június havi monitoring jelentés alapján ÁSZ szerkesztés

A fogyasztáshoz kapcsolódó adókból származó bevétel a 2019. I. félévben együttesen 50,3%-ban teljesültek, amely 4,0 százalékponttal kedvezőbb az előző év azonos időszakának adatához képest. Ezen belül az egyes adónemekenél a teljesítés aránya mindössze a pénzügyi tranzakciós illetéknél és a regisztrációs adónál csökkent. A teljesített bevételek 74,1%-a az általános forgalmi adóbevételből származott.

A központi költségvetés 2019. évre tervezett **általános forgalmi adó** bevétele 4 290,4 Mrd Ft, amely az idei év I. félévében 50,6%-on teljesült. Mindez 4,4 százalékponttal nagyobb értéket jelent, a 2018. év azonos időszakával összehasonlítva.

Az ÁFA bevételek alakulásáról részletes adatok a 2019. év I-V. hónapjáról álltak rendelkezésre.

A teljesítés alakulásában meghatározó szerepet játszott a gazdasági növekedés. Egyaránt növekedett a belföldi, az import és a dohánytermékek utáni ÁFA bevétel. Összetételét tekintve azonban az áfa bevételek növekedését jellemzően a belföldi értékesítésekből származó befizetések emelkedése eredményezte.

A belföldi befizetések emelkedése, hasonlóan a 2018. évhez, elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz volt köthető az idei év I-V. hónapjában. A kereskedelmen belül a nagy- és a kiskereskedelem áfa befizetései is növekedtek. A dohánytermékek utáni bevételek előző év azonos időszakához viszonyított növekedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, illetve a jogszabályváltozások miatti nagyobb adókulcsok határozta meg.

A 2019. év I-V. hónapjában az adónemen a befizetések az előző év azonos időszakához képest nagyobb, a kiutalások pedig ehhez képest alacsonyabb értéken teljesültek. Ezt mutatja be a **12. számú táblázat**.

Általános forgalmi adó kapcsán a befizetések és a kiutalások alakulása a 2018. évben és 2019. I-V. hónapjaiban

Megnevezés	2018. év I-V. hónap	2019. év I-V. hónap	Eltérés a 2018. évhez képest	
	Mrd Ft		Mrd Ft	%
Befizetés	2 690,1	3 044,4	354,3	113,2
Kiutalás	1 313,2	1 300,2	-13,0	99,0
Egyenleg	1 376,9	1 744,2	367,3	126,7

Forrás: PM 2019. májusi monitoring jelentés és NAV adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai szerint a befizetések növekedése mellett az adónem teljesülésére pozitív hatást gyakorolt a kiutalások összegének csökkenése. Mindez azáltal következett be, hogy a gazdasági növekedés a vállalkozások által teljesített befizetésekre hatott erőteljesebben.

Az adónem tervezése esetében az infláció, a belső fogyasztás, a lakossági és az uniós támogatásokhoz kapcsolódó beruházások növekedésével számolt a Kormány. Viszont nem vették figyelembe a 2018. évben bevezetett online számlázási rendszer áfa bevételekre gyakorolt pozitív hatását.

Tekintettel a gazdasági növekedés első negyedévi adataira, az adónem 2018. és 2019. I. félév teljesítési arányára, valamint a gazdaságfehérítő intézkedések áfa bevételekre gyakorolt pozitív hatására az adónem teljesítése pozitív kockázatot hordoz, amelynek nagyságrendje 30,0-40,0 Mrd Ft. A kockázatra az ÁSZ „Vélemény a 2019. évi központi költségvetésről” című véleményében ezen előirányzatra a költségvetés tervezési folyamatában is rámutatott.

A **jövedéki adó** 2019. évi előirányzata 1 140,9 Mrd Ft, amely az idei év I. félévében 47,7%-ban teljesült. Mindez ugyan elmarad az időarányos értéktől, azonban 2,4 százalékponttal nagyobb értéket jelent, a 2018. év azonos időszakához képest.

A jövedéki adóval kapcsolatban részletes adatok a 2019. év május hónapra álltak rendelkezésre. Az e havi teljesítési adatok alapján a dohánytermékek kivételével mindegyik termékcsoporthoz elmaradás volt jellemző az időarányos értékhez képest. Ugyanakkor minden termékcsoporthoz növekedett a teljesített bevételek értéke az előző év azonos időszakához képest. A dohánytermékek esetében az idei év I-V. havi kedvező teljesítés adat indoka a dohánytermékek forgalmának növekedése, valamint az adókulcsok emelkedése.

A gazdasági növekedés és a belső kereslet stabil növekedése alapján az előirányzat teljesítésében kockázat nem azonosítható.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** az idei év I. félévében 53,5%-on teljesült, amely 3,5 százalékponttal meghaladja az időarányos értéket.

A rendelkezésre álló jövedelem folyamatos növekedése és a belső keresletből adódó forgalom stabil emelkedése alapján az előirányzat a 2019. évben a költségvetési törvény által meghatározott érték felett teljesülhet. A 2018. évi, valamint a 2019. I. félévi adatait alapul véve az előirányzat teljesítése pozitív kockázatot hordoz, amelynek értéke 10,0-15,0 Mrd Ft.

A lakosság költségvetési befizetései

A lakosság költségvetési befizetéseinek előirányzatát a 2019. évi költségvetési törvény 2 607,9 Mrd Ft-ban határozta meg, amely 11,6%-kal nagyobb értékű az előző évi előirányzathoz képest. Ezen belül meghatározó részarányt képviselnek a személyi jövedelemadóból származó bevételek, amelynek részesedése az előirányzaton belül 90,5%.

A lakosság költségvetési befizetései a 2019. I. félévben együttesen 49,7%-on teljesültek. Ezen belül – a személyi jövedelemadót kivéve – mindegyik előirányzat teljesítése elérte az időarányos értéket.

A **személyi jövedelemadó** 2019. évi előirányzata 2 361,0 Mrd Ft, amely 12,6%-kal nagyobb az előző évi előirányzathoz képest. Az előirányzat 2019. I. félévi teljesítése 48,9% volt, vagyis kismértékben elmaradt az időarányos értéktől.

A bruttó bérnövekedés 2018. évi értéke 11,3% volt, amely 0,6 százalékponttal meghaladta a Kormány várakozását. A bruttó bérnövekedés 2018. évi alakulása, valamint a 2019. I. félév teljesítési adatai alapján az előirányzat teljesülése nem hordoz kockázatot.

7. A költségvetés közvetlen kiadásainak alakulása

A költségvetés közvetlen kiadásai között több szempontból is kiemelt jelentőségű a Lakástámogatások cím **Egyéb lakástámogatások** alcímén felhasználható előirányzat.

A lakástámogatásokra fordított költségvetési források egyrészt a családok lakáshoz jutását és lakáskörülményeinek javítását célozzák. Másrészt a lakástámogatásokon keresztül a Kormány aktívan befolyásolja a gazdasági növekedés több összetevőjét, ezen belül is kiemelten az építőipart. Az ÁSZ „Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2018. év II. félévi költségvetési folyamatokról” című elemzésében rámutatott, hogy az új lakások iránti kereslet növekedése az építőipari teljesítmény növekedését serkenti. Mindez jól látható az építőipar 2018. évi, valamint a 2019. év I. negyedévi teljesítményében. Emellett a lakásépítési támogatások közvetlenül a lakáspiaci folyamatokat is befolyásolják, a kereslet növekedése jellemzően a lakáspiaci árszínvonal emelkedéséhez is hozzájárul.

Az új lakások iránti kereslet növekedése miatt folyamatosan alakultak az újabb építőipari vállalkozások. Azonban a vállalkozásalapítási és folytatási szándék megvalósítását alapvetően befolyásolja a rendelkezésre álló szakképzett munkaerő korlátozottsága. A KSH adatai alapján az idei év I-IV. hónapja között átlagosan 4,5%-kal emelkedett az építőipari vállalkozások bérköltsége, amely a jellemzően keresletorientált munkaerő-piaci helyzet következménye.

A 2019. évi költségvetési törvény alapján működési és felhalmozási célra 242,4 Mrd Ft áll rendelkezésre az egyéb lakástámogatások alcímén, melyből 222,9 Mrd Ft volt felhalmozási célú. Az előirányzathoz képest 2019. I. félévben a teljesítés 86,4 Mrd Ft-ot tett ki, amely az idei évi előirányzat 35,6%-a.

Az egyéb lakástámogatások alcím felhasználási adatai kizárólag a 2019. I-V. hónapra vonatkozóan álltak rendelkezésre. A 2019. év I-V. hónapjában a családok otthonteremtési kedvezménye új lakásra 23,1 Mrd Ft, használt lakásra pedig 8,6 Mrd Ft értékben került felhasználásra. Emellett az adó-visszatérítési támogatás összege 4,9 Mrd Ft-ot tett ki. A központi költségvetés 4,6 Mrd Ft-ot fordított a kibocsátott jelzáloglevelek kamattámogatására, illetve 34,8 Mrd Ft-ot tett ki a lakástakarék-pénztári támogatások értéke.

Az alábbi **13. számú táblázat** tartalmazza a 2019. év I-V. hónapja között megkötött lakástámogatási szerződések számát a különböző támogatási jogcímek esetén.

A CSOK, az otthonteremtési kamattámogatás és az adó-visszatérítési támogatás igénybevételének 2019. I-V. havi alakulása

Megnevezés	Befogadott kölcsönkérelem (darab)	Szerződéskötések száma (darab)
Családi otthonteremtési kedvezmény (CSOK)	10 733	9 461
Otthonteremtési kamattámogatás	3 973	3 015
Adó-visszatérítési támogatás	1 339	1 114
Összesen:	16 045	13 590

Forrás: PM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A 2019. év I-V. hónapjaiban a befogadott kölcsönkérelmek száma és a halmozott szerződéskötések értéke folyamatosan növekedett. A kérelmek számának időbeli lefutása a CSOK, az otthonteremtési kamattámogatás és az adó-visszatérítési támogatás esetében alapvetően egyenletes volt az egyes hónapokban.

A 2019. évben befogadott kölcsönkérelmek száma az előző év teljesítésének öt havi értékéhez viszonyítva a CSOK esetén 12,9 százalékponttal, az otthonteremtési kamattámogatás esetén 10,7 százalékponttal, illetve az adó-visszatérítési támogatás esetén 3,8 százalékponttal alacsonyabb.

Az egyéb lakástámogatások keretében több új konstrukció is megjelent 2019. július 1-jétől. Ennek egyik eleme, hogy még több család számára elérhető a kedvezményes CSOK hitel, mert ezen időponttól nemcsak új ingatlan vásárlására, vagy építésére, hanem használt lakás vásárlására is igénybe vehetik majd a családok a kamattámogatott hitelt legalább 2 gyermek esetén. Két gyermek vállalása esetén 10,0 M Ft, három gyermek vállalása esetén pedig 15,0 M Ft a maximálisan felvehető kamattámogatott lakáscélú jelzáloghitel összege. Mindez kiegészül azzal a feltétellel, hogy a második gyermek születésekor 1,0 M Ft-ot, a harmadiknál 4,0 M Ft-ot, minden további gyereknél 1,0-1,0 M Ft-ot vállal át az állam a szülők jelzálog-hiteléből.

Az állam által nyújtott, vissza nem térítendő támogatás összege három tényezőtől függ, amelyek közé tartozik a gyermekek száma (1, 2 vagy 3 gyermek megszületését vállalják a szülők), a lakás típusa (új vagy használt lakás) és az ingatlan alapterülete.

Új elemként bevezetésre került a fiatal házások gyermekvállalási támogatása. Minden 40 év alatti nő az első házasságához 10,0 M Ft összegű kedvezményes szabad felhasználású kölcsönt igényelhet. Minden gyermek születését követően felfüggesztik a törlesztést három évre, két gyermek születése után megtéríti az állam a fennmaradó tartozás 30,0%-át, három gyermek után pedig megszűnik a fennálló tartozás.

Figyelembe véve a 2019. július 1. előtt bevezetett konstrukciók iránti igény lefutását, az támogatási lehetőségek bevezetésének átfutási idejét, a 2019. évi májusi, illetve júniusi teljesítési adatokat, valamint az előző évhez képest rendelkezésre álló nagyobb összegű előirányzat az egyéb lakástámogatások alcím nem hordoz kockázatot.

A támogatások között **az egyedi és normatív támogatások** 2019. I. félévben 232,7 Mrd Ft-ban, 62,1%-on teljesültek, amely 12,1%-kal haladta meg az időarányos előirányzatot. Az eltérést jellemzően a vasúti és az autóbuszos személyszállítási költségtérítések időarányost meghaladó kifizetése okozta.

Az előző év I. félévi 54,7%-os teljesítés, valamint az idei év I. félévben látható időarányos előirányzatnál magasabb teljesítés alapján a cím teljesülése meghaladhatja év végén az előirányzatot. Az azonosított kockázat mértéke 15,0-20,0 Mrd Ft. A kockázat visszaigazolja az ÁSZ „Vélemény a 2019. évi központi költségvetésről” című véleményében e cím esetében megállapított kockázatot.

A **szociálpolitikai menetdíj támogatások** a 2019. I. félévben 50,3%-on (45,5 Mrd Ft-on) teljesültek, amely nagyságrendileg időarányos teljesítésnek felel meg. Ez alapján a kiadási előirányzat teljesítése nem hordoz kockázatot.

Az **állam által vállalt kezesség és garancia érvényesítése** cím 2019. évi előirányzata 20,9 Mrd Ft, amelynek mindössze 35,3%-a került 2019. I. félévben felhasználásra. Mindez 0,1 százalékponttal alacsonyabb az előző év azonos időszakának adatához képest.

A beváltásra került kezességek arányát és értékét kedvezően befolyásolta a gazdasági szereplők fizetőképességének javulása a gazdasági növekedés révén. A cím teljesítése a 2019. évben nem jelent kockázatot.

8. A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek és kiadásainak alakulása

A 2019. évi költségvetési törvény végrehajtásáról a Kincstár által készített monitoring jelentés alapján a 2019. év I-V. hónapjában a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei 850,7 Mrd Ft-ra teljesültek, ami a törvényi előirányzat 61,5%-a.

A központi költségvetés főbb bevételeit és ennek összetételét a **14. számú táblázat** mutatja be.

14. táblázat

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek alakulása a 2019. év I-V. hónapban

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
Költségvetési szervek bevételei	1 345,4	762,1	56,6
Fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei	26,7	87,9	329,4
Fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása	11,4	0,7	6,1
Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések	127,7	76,2	59,7
Összesen	1 511,2	926,9	61,3

Forrás: Kincstár 2019. májusi központi költségvetés mérleg adatok és PM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

Az **intézmények bevételei** közül a PM 2019. májusi monitoring jelentése alapján a legjelentősebb tételt a költségvetési támogatások jelentették. A 2019. év I-V. hónapjában teljesült bevételek 21,3%-kal alacsonyabbak az előző év azonos időszakához képest. Ennek indoka, hogy az uniós támogatásokhoz kapcsolódó előleg típusú kifizetések értéke csökkent.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételeinek** jelentős részét az uniós fejlesztések operatív programja előirányzat-felhasználási keretszámlájára visszautalt összegek tették ki a 2019. év I-V. hónapja közötti időszakban.

A **fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása** mérlegsorra a 2019. év I-V. hónapja között minimális összegű (0,7 Mrd Ft) bevétel érkezett, mivel a 2019. évi költségvetési törvénnyel összhangban az uniós bevételek a 2017. évtől kezdődően „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezetben kerültek elszámolásra.

Az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések közül az „Állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások”, valamint „A Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások” fejezetek teljesítési adatait a **9. fejezet** mutatja be.

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok 2019. június havi bevételeiről részletes adatok nem álltak rendelkezésre. A Kincstár 2019. június havi monitoring jelentése alapján a költségvetési szervek bevételei 2019. I. félévében 69,0%-on, a fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei 393,4%-on, míg az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések 94,8%-on teljesültek. A bevételi adatok alapján a költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinél kockázat nem merül fel.

A központi költségvetés főbb kiadásait és ennek összetevőit a **15. számú táblázat** mutatja be.

15. táblázat

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak alakulása a 2019. év I-V. hónapjában

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
Költségvetési szervek kiadásai	4 509,9	2 499,0	55,4
Fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	2 752,7	1 103,6	40,1
Fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai	1 955,7	608,1	31,1
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások	339,6	125,3	36,9
Összesen	9 557,9	4 336,0	45,4

Forrás: Kincstár 2019. májusi központi költségvetés mérleg adatok és PM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A **költségvetési szervek kiadásainak** teljesítéséből 1 356,0 Mrd Ft-ot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, valamint a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett

összeg, mely 48,1 Mrd Ft-tal magasabb, mint az előző év azonos időszakában kifizetett kiadások értéke. A 2019. év I-V. hónapjában – hasonlóan a bevételi adatokhoz – a költségvetési szervek kiadásai 13,7 százalékponttal meghaladták az időarányos értéket.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai** közül a legjelentősebb tételt a különböző beruházási programok, illetve az oktatási, kulturális és vallási feladatok támogatásai jelentették.

A fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaihoz tartozó előirányzatok részletes értékelését az **5. fejezet**, az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások közül az „Állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások”, valamint a „Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások” fejezetek teljesítési adatait a **9. fejezet** tartalmazza.

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok 2019. június havi kiadásairól részletes adatok nem álltak rendelkezésre. A Kincstár 2019. június havi monitoring jelentése alapján a költségvetési szervek kiadásai 2019. I. félévében 66,4%-on, a fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 50,2%-on, míg az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 40,9%-on teljesültek. Figyelembe véve az e fejezetben bemutatott bevételek alakulását a költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainál nem merül fel kockázat.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok költségvetési kiadásainak közgazdasági osztályozás szerinti teljesítési adatait a 2019. I-V. hónapokra vonatkozóan a **16. számú táblázat** mutatja be.

16. táblázat

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok közgazdasági osztályozás szerinti teljesítési adatai a 2019. év I-V. hónapban (Mrd Ft)*

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd)	Teljesítés (Mrd)	Részarány (%)	Teljesítés (%)
Személyi juttatások (K1)	2 542,6	1 126,4	27,8	44,3
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	472,6	230,8	5,7	48,8
Dologi kiadások (K3)	1 533,3	696,5	17,2	45,4
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	52,4	28,0	0,7	53,4
Egyéb működési célú kiadások (K5)	1 877,2	1017,3	25,1	54,2
Beruházások (K6)	412,4	215,6	5,3	52,3
Felújítások (K7)	51,1	29,0	0,7	56,8
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	2 276,8	704,4	17,4	30,9
Költségvetési kiadások összesen	9 218,4	4 048,0	96,1	43,9

*: A teljesítési adatokhoz kapcsolódó részletes adatok nem álltak rendelkezésre.

Forrás: Kincstár 2019. májusi monitoring adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Az idei év I-V. hónapban teljesített kiadási előirányzatok 33,5%-a kapcsolódott a személyi jellegű kifizetésekhez. A kiadásokon belül meghatározó volt továbbá a fejlesztésekkel kapcsolatos kiadások részaránya. Az időarányos teljesítést mindössze az egyéb felhalmozási célú kiadások nem haladták meg.

A módosítás nélkül túlléphető előirányzatok teljesítése

A 2019. évi költségvetési törvény 4. melléklete határozza meg a központi alrendszer azon előirányzatait, melyek teljesülése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól.

A 2019. évi költségvetési törvény 75 előirányzat esetében tette lehetővé, hogy a költségvetési törvényben meghatározott kiadási előirányzatot külön szabályozás nélkül túllépje. A költségvetési törvény szerint ezen előirányzatok kiadása 6 812,8 Mrd Ft-ban került meghatározásra. Ezek összesített teljesítése a 2019. év I-IV. hónapjában 2 125,3 Mrd Ft volt. Megállapítható, hogy együttesen a teljesítés aránya 31,2% volt, vagyis a teljesített kiadások 2,1 százalékponttal elmaradtak az időarányos értéktől.

Ezen előirányzatok közül 26 esetben lépte túl az I-IV. havi teljesítés a törvényi előirányzatot, együttesen 95,8 Mrd Ft-tal. Az időarányosan legnagyobb túllépés a Hozzájárulás az EU költségvetéséhez előirányzatnál keletkezett.

A módosítás nélkül túlléphető előirányzatok esetében együttesen nem merül fel kockázat a 2019. év I-IV. havi adatok alapján.

9. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a 2019. évi költségvetésben – az előző évekkal megegyezően – több fejezetben is megjelennek. Ezek közül „Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások”, valamint „A Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások” fejezetek teljesítési adatai kerülnek bemutatásra.

Az állami vagyon fejezet bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az állami vagyon használatához kapcsolódó bevételek teljesítését a következő, **17. számú táblázat** mutatja be.

17. táblázat

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek 2019. évi I-V. havi alakulása

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)*	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés a törvényi előirányzathoz képest (%)
Ingtalanokkal és ingóságokkal kapcsolatos bevételek	16,0	1,2	7,5
<i>ebből:</i>			
<i>értékesítési bevételek</i>	8,7	0,0	0,0
<i>bérleti és vagyonkezelői díjak</i>	7,3	1,2	13,8
Társaságokkal kapcsolatos bevételek	35,4	0,5	1,4
Egyéb bevételek	6,6	36,5	553,0
Összesen	57,9	38,2	66,0

*: Kerekítési különbség miatt tér el az összesen érték.

Forrás: Kincstár és PM 2019. május havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A bevételi előirányzatok teljesítése az egyéb bevételek tervezettnél nagyobb realizálódásának volt köszönhető. Ezen belül is meghatározó tételt jelentett a frekvenciahasználat értékesítéséből származó 32,0 Mrd Ft bevétel teljesítése.

Az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos bevételek, valamint a társaságokkal kapcsolatos (osztalék) bevételek teljesítése nem hordoz kockázatot, mert e bevételek nem időarányosan merülnek fel. A társaságokkal kapcsolatos bevételek esetében a gazdasági társaságok által befizetésre kerülő osztalék elszámolása a 2019. évben is júniusban, illetve kisebb részben júliusban várható.

Az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos bevételeken belül a bérbeadásból befolyt összegek teljesültek a legnagyobb arányban. Emellett a bérleti és vagyonkezelői díjakból származó bevételek mindössze 13,8%-ban teljesültek.

Az egyéb bevételek a 2019. évi előirányzatot többszörösen meghaladó I-V. havi teljesítés alapján az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek az előirányzatnál nagyobb értékben teljesülhetnek, ennek nagyságrendje azonban a jelenlegi adatok alapján nem becsülhető meg.

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások teljesítését a **18. számú táblázat** mutatja be.

18. táblázat

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 2019. év I-V. havi alakulása

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés a törvényi előirányzathoz képest (%)
Ingotlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások	51,9	30,5	58,8
Társaságokkal kapcsolatos kiadások	88,6	6,6	7,4
Egyéb kiadások	25,4	9,7	38,2
Fejezeti tartalék	5,0	0,0	0,0
Összesen	170,9	46,8	27,4

Forrás: Kincstár és PM 2019. május havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A fejezet kiadási előirányzatain belül az év közben változást jelentett, hogy az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások előirányzata nem törvényi hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások alapján 29,5 Mrd Ft-tal emelkedett. Ennek indoka, hogy növekedett az MNV Zrt. ingatlan-beruházásaira, ingatlanvásárlásaira, a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. által végrehajtott ingatlanvásárlásokra és ingatlan-beruházásokra, valamint a sportcélú ingatlanvásárlásokra, ingatlan-beruházásokra felhasználni tervezett költségvetési forrás értéke. Ezzel párhuzamosan a társaságokkal kapcsolatos kiadások előirányzata 32,1 Mrd Ft-tal csökkent, az ehhez tartozó feladatok ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos feladatok közé történő átvezetésével.

További változást jelentett az idei évben, hogy a kiemelt kormányzati magasépítési beruházásokkal kapcsolatos feladatok végrehajtása érdekében a Beruházási Ügynökség támogatása is megjelenik a fejezet előirányzatai között 2,0 Mrd Ft értékben. Ezen összeg túlnyomó része a Beruházási Ügynökség működésének általános támogatását szolgálja.

Figyelembe véve az előbb bemutatott átvezetéseket, valamint a 2019. év I-V. havi adatait a fejezet 2019. évi kiadásainak teljesülése nem hordoz kockázatot. Az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások törvényi előirányzathoz képest nagyobb összegű teljesítését kompenzálja a társaságokkal kapcsolatos kiadások várható előirányzat alatti teljesítése.

A Nemzeti Földalap bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése

A Nemzeti Földalap bevételi előirányzata együttesen a 2019. évben 7,7 Mrd Ft. A Nemzeti Földalap bevételei az idei év I-V. hónapjában 1,4 Mrd Ft-ban teljesültek, amely 18,2%-os teljesítési aránynak felel meg.

A bevételi előirányzatok közül a teljesítéshez leginkább az ingatlanok értékesítéséből származó bevételek járultak hozzá. A többi előirányzat esetében a teljesítés aránya nem érte el a 15,0%-ot.

A Nemzeti Földalap kiadási előirányzata a 2019. év során 21,5 Mrd Ft. A kiadások együttesen 8,2 Mrd Ft-ban teljesültek a 2019. év I-V. hónapjában, amely 38,1%-os teljesítési aránynak felel meg.

A Nemzeti Földalap bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése nem hordoz kockázatot. Ennek indoka, hogy a kiadási előirányzatok teljesítése elmaradt az I-V. hónapban az időszakra vonatkozó teljesítési aránytól, valamint a bevételi előirányzatok nem időarányosan teljesülnek.

10. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének alakulása

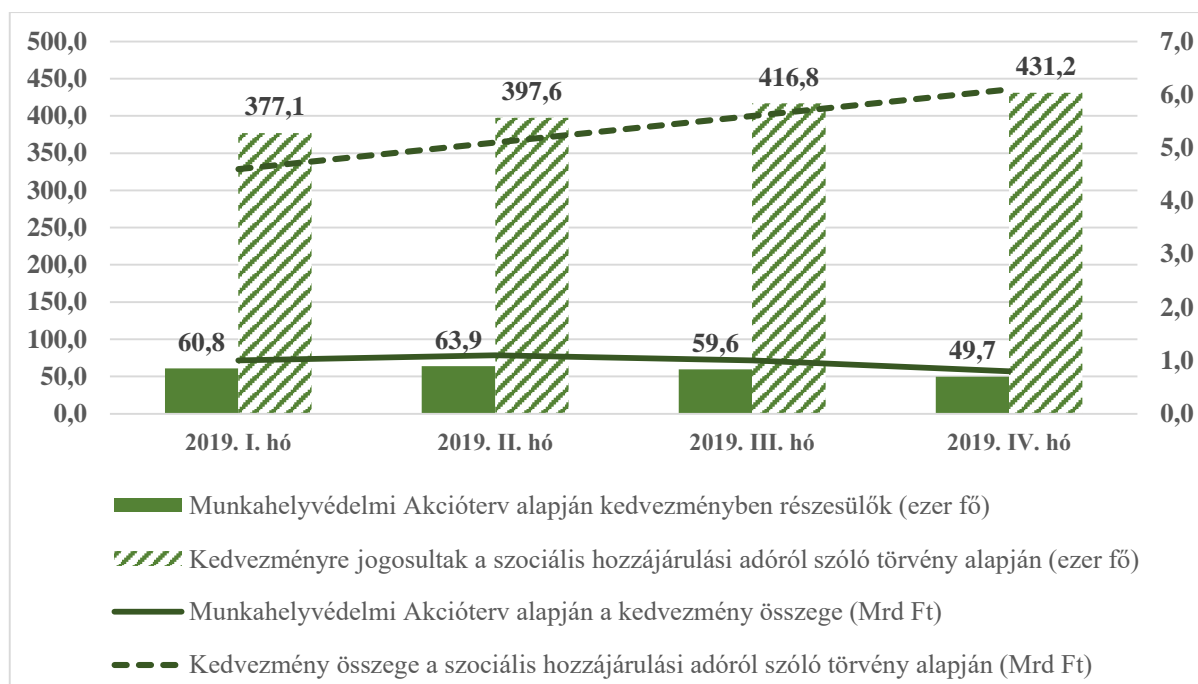
A TB Alapok 2019. évi költségvetését a költségvetési törvény egyensúlyban állapította meg, 5 893,1 Mrd Ft bevételi és kiadási előirányzattal.

A TB alapok legfőbb bevételi forrása az összes bevételi előirányzat 86,9%-át kitevő szociális hozzájárulási adó és járulékok. A TB. Alapok bevételeinek alakulására kedvező hatást gyakorolt a foglalkoztatottság és a havi bruttó átlagkeresetek növekedése, amelyek eredményeként az adók és járulékok alapját képező bruttó bértömeg folyamatosan növekszik.

Változást jelent az előző évhez képest, hogy a szociális hozzájárulási adóból az Ny. Alap részesedése 79,5%-ról 70,22%-ra csökkent, az E. Alap részesedése pedig 20,5%-ról 27,31%-ra növekedett, a fennmaradó 2,47% pedig a Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NEFA) támogatását szolgálja.

A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény értelmében módosultak a szociális hozzájárulási adóból igénybe vehető kedvezmények. Mindez azt eredményezte, hogy a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében korábban igénybe vehető kedvezmények köre szűkült. Emellett viszont újabb típusú kedvezmények jelentek meg, amelyek nem a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében, hanem a szociális hozzájárulási adóról szóló törvény alapján vehetők igénybe. Az igénybe vett kedvezmények összegét és a kedvezményezett kör létszámának alakulását a 2019. I-IV. hónapok közötti időszakban a **2. számú ábra** szemlélteti.

A Munkahelyvédelmi Akcióterv és a szociális hozzájárulási adó alapján igénybe vehető kedvezmények összegének és a kedvezményben részesülők számának alakulása a 2019. év I- IV. hónapokban

Forrás: PM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

Az ábra alapján megállapítható, hogy a Munkahelyvédelmi Akcióterv alapján kedvezményben részesülők számának csökkenésével párhuzamosan a szociális hozzájárulási adóról szóló törvény alapján kedvezményre jogosultak száma a 2019. év első négy hónapjában növekedett.

Nyugdíjbiztosítási Alap

Az Ny. Alap költségvetését a 2019. évi költségvetési törvény egyensúlyban, 3 451,0 Mrd Ft bevételi és kiadási főösszeggel állapította meg.

Az Ny. Alapnál a 2019. I. félévben 1 703,8 Mrd Ft bevétel és 1 705,5 Mrd Ft kiadás realizálódott. Mind a teljesített bevételek, mind a teljesített kiadások a törvényi előirányzat 49,4%-ában teljesültek az év első félévében, ami az időarányos teljesítéstől 0,6 százalékponttal maradt el.

Az Ny. Alap 2019. évi kiadási és bevételi előirányzatait, valamint azok 2019. I. félévi teljesítésének adatait a **19. számú táblázat** tartalmazza.

**Az Ny. Alap 2019. évi törvényi előirányzatai, valamint a 2018. illetve 2019. év
I. félévi teljesítési adatai**

Megnevezés	2018.		2019		
	I. félévi teljesítés		Törvényi előirányzat	I. félévi teljesítés	
	Mrd Ft	%	Mrd Ft	Mrd Ft	%
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	1 624,3	49,8	3 388,3	1 673,2	49,4
Egyéb járulékok és hozzájárulások	8,1	48,6	21,4	8,8	41,1
Késedelmi pótlék és bírság	2,3	28,0	6,6	2,3	34,5
Pénzeszköz átvétel	33,0	50,0	29,7	14,9	50,0
Egyéb bevételek	4,5	64,5	5,0	4,6	92,5
Bevételek összesen	1 672,2	49,7	3 451,0	1 703,8	49,4
Nyugellátások	1 656,3	49,5	3 444,8	1 702,3	49,4
Egyéb kiadások	2,7	41,6	6,2	3,2	51,9
Kiadások összesen	1 659,0	49,4	3 451,0	1 705,5	49,4
Egyenleg	13,2	-	0,0	-1,7	-

Forrás: Kincstár 2018. és 2019. júniusi monitoring jelentés adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Az Ny. Alapnál a bevételi előirányzatok teljesülése 2019. I. félévében 0,3 százalékponttal alacsonyabb mértékű, mint az előző év azonos időszakában. A bevételek 98,2%-át jelentő **szociális hozzájárulási adó és járulékok** előirányzatának teljesítése 2019. I. félévében az időarányostól 0,6 százalékponttal, míg az előző év azonos időszakának teljesítéséhez képest 0,4 százalékponttal alacsonyabb.

Az Ny. Alap 2019. évi költségvetésének tervezésekor a bevételi oldalt alapvetően a 2019. évre tervezett bruttó keresetösszeg 10,3%-os növekedése határozta meg. Ehhez a tervezés során számításba vették a szociális hozzájárulási adó mértékének 2,0 százalékpontos csökkenését, a megosztási arányának 79,5%-ról 70,22%-ra történő csökkenését, valamint a munkáltatói és a biztosított által fizetendő nyugdíjjárulék mértékének változatlanosságát.

A 2019. évi folyamatok, az előző évek teljesítési adatai, a gazdasági növekedés mértéke, valamint az idei év I. félévi teljesítési adatok alapján a szociális hozzájárulási adó teljesítése kockázatot hordoz magában, melynek összege 25,0-50,0 Mrd Ft.

A **biztosított által fizetendő nyugdíjjárulék** esetében a kedvező makrogazdasági folyamatoknak köszönhetően (foglalkoztatottság, átlagkeresetek, kiáramló bértömeg növekedése) pozitív kockázat azonosítható. Az előirányzat teljesítése a 2019. I. félévben 49,5%-os volt, ami ugyan 0,5 százalékponttal elmarad az időarányostól, azonban az előző év azonos időszakának teljesítését 0,2 százalékponttal meghaladja. Ez alapján, valamint az idei évi bruttó bérnövekedési ütemet figyelembe véve, a várható bevételi többlet 10,0-15,0 Mrd Ft.

Kiadási oldalon az Ny. Alap kiadásait csaknem teljes egészében (99,8%) a **nyugellátások** teszik ki. A nyugellátásra tárgyév I. félévében a rendelkezésre álló források 49,4%-át fordították, ami 0,6 százalékponttal elmaradt az időarányos értéktől.

A 2019. évre vonatkozó tervezés során figyelembe vették a létszámváltozás, valamint az újonnan megállapított nyugdíjak előző évhez képesti növekedésből eredő hatások és a 2,7%-os nyugdíjemelést, ami megegyezett a fogyasztóiár-index mértékének tervezett növekedésével. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 101. §-ában foglaltak szerint **nyugdíjprémium** céltartalék képzésére is sor került, mivel a Kormány a 2019. évi költségvetés tervezése során a GDP 4,1%-os növekedésével számolt.

Az előző évi és a 2019. I. félévi teljesítési adatok, valamint az inflációra vonatkozó előrejelzések alapján a nyugellátások kifizetésére – a nyugdíjprémiummal együtt – a rendelkezésre álló források a 2019. évben fedezetet biztosítanak, a kiadási előirányzatok túllépése nem várható, így az Ny. Alap kiadásainak finanszírozása nem hordoz kockázatot.

Egészségbiztosítási Alap

Az E. Alap költségvetését az Országgyűlés a 2019. évre egyensúlyban, 2 442,1 Mrd Ft kiadási és bevételi főösszeggel állapította meg. A kiadási előirányzat a kormányzati és saját hatáskörben végrehajtott módosítások által 3,6 Mrd Ft-tal növekedett az év első öt hónapjában, míg a bevételi előirányzatok nem változtak. Az előirányzat módosítások hatására az E. Alap tervezett egyenlege 3,6 Mrd Ft deficitre módosult.

Az E. Alapnál 2019. I. félévben 1 232,9 Mrd Ft bevétel – a törvényi előirányzat 50,5%-a – és 1 214,9 Mrd Ft kiadás – a törvényi kiadási előirányzat 49,7%-a – realizálódott. A bevételek és a kiadások különbsége a központi alrendszer egyenlegét 18,0 Mrd Ft-tal javította.

Az E. Alap 2019. évi törvényi kiadási és bevételi előirányzatait, valamint azok módosított értékét, valamint a 2018. I. félévi és a 2019. I. félévi teljesítési adatokat a **20. táblázat** tartalmazza.

20. táblázat

Az E. Alap 2019. évi törvényi és módosított előirányzatai, valamint a 2018. illetve 2019. I. félévi teljesítési adatai

Megnevezés	2018.		2019			
	I. félév teljesítés		Előirányzat		I. félévi teljesítés	
	Mrd Ft	%*	Törvényi (Mrd Ft)	Módosított (Mrd Ft)	Mrd Ft	Törvényi előirányzat százalékában
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	686,7	49,7	1 735,5	-	854,0	49,2
Egyéb járulékok és hozzájárulások	30,2	49,1	66,5	-	32,8	49,3
Egészségügyi hozzájárulás	96,0	52,4	24,1	-	41,1	170,4
Késedelmi pótlék és bírság	1,2	30,7	3,4	-	1,3	36,5
Költségvetési támogatások, térítések	268,2	50,0	442,9	-	221,4	50,0
Egyéb bevételek	92,1	60,4	169,7	-	82,4	48,6
Bevétel összesen	1 174,4	50,6	2 442,1	-	1 233,0	50,5
Táppénz	55,5	48,0	126,1	-	63,6	50,4
GYED	86,3	52,8	190,1	-	96,9	51,0
Egyéb pénzbeli ellátások	34,7	47,3	77,5	-	36,9	47,6
Rokkantsági, rehabilitációs ellátások	143,9	46,6	286,8	-	140,6	49,0
Gyógyító megelőző ellátás	596,0	49,5	1 273,8	1 275,0	627,7	49,3
Gyógyszertámogatás	173,9	51,5	362,3	-	188,2	51,9
Gyógyászati segédeszköz támogatás	33,3	52,9	69,7	-	35,0	50,2
Egyéb természetbeni ellátások	13,5	42,7	34,6	-	13,9	40,1
TB költségvetési szervek kiadásai	3,5	49,4	6,5	8,8	4,1	62,9
Egyéb kiadások	6,6	45,9	14,7	14,7	8,0	54,3
Kiadások összesen	1 147,2	49,5	2 442,1	2 445,7	1 214,9	49,7
Egyenleg	27,3		0,0	-3,6	18,0	

*: A teljesítés a törvényi előirányzat százalékában.

Forrás: Kincstár 2018. és 2019. júniusi monitoring jelentés adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Az E. Alapnál a bevételi előirányzatok teljesülése a 2019. I. félévben 0,1 százalékponttal alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában.

A bevételek többségét jelentő **szociális hozzájárulási adó** és az **egészségbiztosítási járulékok** előirányzatának teljesítése a 2019. I. félévben az időarányostól 0,8 százalékponttal, míg az előző év azonos időszakának teljesítésétől 0,5 százalékponttal maradt el.

Az E. Alap 2019. évi költségvetése bevételi oldalának tervezését a 2019. évre tervezett bruttó keresettösszeg 10,3%-os növekedése határozta meg az Ny. Alaphoz hasonlóan. Ehhez a tervezés során számításba vették a szociális hozzájárulási adó mértékének 2,0 százalékpontos csökkenését, valamint a megosztási arányának 20,5%-ról 27,31%-ra történő növekedését.

A 2019. évi folyamatok, az előző évek teljesítési adatai, a gazdasági növekedés mértéke, valamint az idei év I. félévi teljesítési adatok alapján a szociális hozzájárulási adó teljesítése kockázatot hordoz magában, melynek összege 20,0-25,0 Mrd Ft.

A **biztosított egészségbiztosítási járulék** esetében a kedvező makrogazdasági folyamatoknak köszönhetően (foglalkoztatottság, átlagkeresetek, kiáramló bértömeg növekedése) pozitív kockázat azonosítható. A várható bevételi többlet 5,0-10,0 Mrd Ft.

A bevételi oldalon pozitív kockázatot hordoznak továbbá az **egészségügyi hozzájárulási adó** előirányzatból származó bevételek, amelyek teljesítése a 2019. I. félévben 70,4%-kal haladta meg az éves előirányzatot. Ennek oka, hogy az adónem 2019. január 1-jével beintegrálódott a szociális hozzájárulási adóba, így ezen a jogcímen pénzforgalmi bevételként a 2018. decemberi kötelezettségek, illetve azt megelőző, késedelmesen teljesített bevételek jelennek meg. A bevételi többlet összege 17,0-25,0 Mrd Ft lehet éves szinten.

Az E. Alap kiadásainak teljesülése 49,7%-os volt 2019. I. félévben, amely az időarányostól 0,3 százalékponttal maradt el, viszont az előző év azonos időszakának teljesítését 0,2 százalékponttal meghaladta.

A kiadási előirányzatok legnagyobb hányadát (52,2%) kitevő **gyógyító-megelőző ellátások** teljesítése 0,7 százalékponttal maradt el a 2019. I. félévben az időarányostól. A rendelkezésre álló idei teljesítési adatok és az előző év teljesítési adata alapján a gyógyító-megelőző ellátás a 2019. évben is kockázatot hordoz, melynek összege az előző évi teljesítési adatot is figyelembe véve 15,0-25,0 Mrd Ft várhatóan.

A **gyógyszertámogatásra** tervezett előirányzat 51,9%-a került felhasználásra 2019. I. félévben, vagyis az időarányostól 1,9 százalékponttal meghaladta. Az előirányzat felhasználása 0,4 százalékponttal haladja meg az előző év azonos időszakának teljesítési arányát.

A 2018. évi gyógyszertámogatás összege éves szinten 20,4 Mrd Ft-tal haladta meg az előirányzatot. A rendelkezésre álló információk, teljesítési adatok alapján az előirányzat kockázatot hordoz magában, melynek összege 10,0-20,0 Mrd Ft.

A **táppénz** kiadások tárgyév I. félévi teljesítése az időarányostól 0,4 százalékponttal, míg az előző év azonos időszakának teljesítését 2,4 százalékponttal meghaladja. A táppénzkiadásokra fordított pénzeszközök a 2018. évben mindössze 1,1 Mrd Ft-tal haladták meg az előirányzatot.

A 2019. évi előirányzat 10,3 Mrd Ft-tal haladja meg az előző évit, így a rendelkezésre álló adatok alapján a jogcím nem hordoz kockázatot.

A 2019. I. félévi teljesítési adatok alapján a **rokkantsági és rehabilitációs ellátás** előirányzata 1,0 százalékponttal maradt el az időarányostól, azonban az előző év azonos időszakának teljesítését 2,4 százalékponttal meghaladja. Az előirányzat teljesítése nem hordoz kockázatot.

Az **egyéb természetbeni ellátások** teljesítése a 2019. I. félévben 9,9 százalékponttal maradt el az időarányostól, és 2,6 százalékponttal az előző év azonos időszakának teljesítésétől. A jogcímen 2018. végén mindössze 2,7 Mrd Ft megtakarítás keletkezett. Ezek alapján az előirányzat esetében 3,0-5,0 Mrd Ft pozitív kockázat azonosítható.

11. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok (ELKA) egyenlegét a 2019. évi költségvetési törvény együttesen 12,8 Mrd Ft deficittel állapította meg. Az ELKA bevételi előirányzata 609,3 Mrd Ft, illetve a kiadási előirányzata 622,1 Mrd Ft volt.

A kormányzati hatáskörben 2019. I-V hónapban végrehajtott módosítások alapján az ELKA módosított bevételi előirányzata 627,7 Mrd Ft-ra, a kiadási előirányzata 640,1 Mrd Ft-ra emelkedett. Ez alapján a tervezett deficit értéke nem változott.

Az ELKA költségvetésének teljesítési adatait a 2019. I. félévre vonatkozóan a **21. számú táblázat** mutatja be az egyes elkülönített alapok esetében.

21. táblázat

Az ELKA költségvetési előirányzatai és a 2019 I. félévi teljesítési adatok

Magnevezés	2019. évi törvényi előirányzat (Mrd Ft)			2019. I. félévi teljesítés (Mrd Ft)			2019. I. félévi teljesítés (%)	
	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás
NEFA	453,9	484,8	-30,9	230,6	194,9	35,7	50,8	40,2
NKFIA	83,3	78,6	+4,7	33,1	26,9	6,2	39,7	34,2
BGA	33,8	33,8	0,0	21,1	20,5	0,6	62,4	60,7
KNPA	27,0	14,8	+12,2	15,5	0,9	14,6	57,4	6,1
NKA	11,3	10,1	+1,2	8,7	4,7	4,0	77,0	46,5
Összesen	609,3	622,1	-12,8	309,0	247,9	61,0*	50,7	39,8

*: Kerekítési különbség miatt eltérés.

Forrás: Kincstár 2019. június havi monitoring jelentés alapján ÁSZ szerkesztés

Az ELKA 2019. évi költségvetési törvényben meghatározott előirányzataihoz viszonyítva az I. félévben a bevételek 50,7%-ban, a kiadások 39,8%-ban teljesültek. A bevételek időarányos teljesítést meghaladó realizálása, illetve a kiadások időaránytól való elmaradása következtében a 2019. I. félévben az ELKA együttesen 61,0 Mrd Ft többletet ért el, amely javította a központi költségvetés pénzforgalmi egyenlegét.

A 2019. I. félévben az ELKA esetében az NKFIA kivételével a bevételeket az időarányoshoz viszonyítottan magasabb teljesülés, a kiadásokat pedig – a BGA-t kivéve – alulteljesülés jellemezte.

Az ELKA-nál az egyes projektekre vonatkozó pályázatok kiírása és elbírálási átfutási ideje következtében a támogatások kifizetésére nagyobb arányban a költségvetési év II. félévében kerül sor. Ezek alapján az ELKA költségvetése az év folyamán teljesíthető, kockázat nem valószínűsíthető.

Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NEFA)

A 2019. évi költségvetési törvény a NEFA költségvetését 453,9 Mrd Ft bevétel 484,8 Mrd Ft kiadás mellett 30,9 Mrd Ft deficittel tervezte meg.

A 2019. I. félévi teljesítési adatok szerint a bevételek 50,8%-ban, a kiadások pedig 40,2%-ban realizálódtak. Ezáltal ezen időszakban 35,7 Mrd Ft szufficitet ért el a NEFA, amely jelentősen kedvezőbb az előző év azonos időszakában realizált 4,3 Mrd Ft bevételi többletchez viszonyítva.

A bevételeken belül az időarányosnál nagyobb összegben teljesült az előfinanszírozott uniós programok kiadásainak visszatérülése, a szakképzési hozzájárulás, az egyéb bevételek és a költségvetési bevételek. Ezzel szemben a szociális hozzájárulási adó NEFA-t megillető hányada 48,7%-ban teljesült.

A szociális hozzájárulási adó időarányosnál alacsonyabb teljesítést a NEFA többi bevétele, elsősorban a szakképzési hozzájárulás kompenzálja. A NEFA bevételi előirányzatainak alakulása ezek alapján nem hordoz kockázatot.

A kiadásokon belül a költségvetési befizetések kivételével minden kiadási tétel elmaradt az időarányos teljesítéstől. Meghatározó volt a Start munkaprogramra fordított források és a passzív kiadások időarányos értéktől elmaradó teljesítése. A Start munkaprogram esetében az elmaradás értéke 14,8 Mrd Ft, a passzív kiadások esetében 1,4 Mrd Ft volt. Ebben kiemelt szerepet játszott, hogy a foglalkoztatottsági mutatók tovább javultak a 2019. év I-V. hónapjában.

A NEFA esetében a kiadás előirányzatok teljesítésénél kockázat nem merült fel. A Start munkaprogram esetében a foglalkoztatási mutatók stabilitása alapján a 2019. évben 10,0-15,0 Mrd Ft megtakarítás, pozitív kockázat valószínűsíthető.

12. A helyi önkormányzatok támogatásainak alakulása

A helyi önkormányzatok támogatása előirányzatok a 2019. év I-V. hónapjában összesen 317,8 Mrd Ft-ban teljesült, amely az idei évi költségvetési előirányzat (728,9 Mrd Ft) 43,6%-a.

A **22. számú táblázat** a 2019. évi költségvetési törvényben szereplő, valamint a kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások által létrejött támogatási előirányzatokat, valamint ezek teljesítés adatait mutatja be a 2019. május 31-i állapotnak megfelelően.

Az önkormányzati támogatások alakulása 2019. I-V. hónapban

Támogatások	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés a törvényi előirányzat %-ában
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	629,0	268,9	42,8
- A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	157,6	68,5	43,5
- A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	189,7	78,4	41,3
- A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekékeztetési feladatainak támogatása	243,2	103,4	42,5
- A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	38,5	18,6	48,3
A helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai	99,9	16,0	16,0
Új címeken, átcsoportosítással megállapított támogatások	-	32,9	-
Összesen	728,9	317,8	39,1*

*: Az új jogcímenek teljesített kiadások figyelembe vétele nélkül.

Forrás: Kincstár és PM 2019. május havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A helyi önkormányzatok támogatása fejezet kiadásai a 2019. I-V. hónapban 317,8 Mrd Ft összegben teljesültek.

A **helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak** I-V. havi támogatása a törvényi előirányzat időarányos részénél 1,1 százalékponttal magasabban teljesült. Ennek indoka, hogy a települési és a megyei önkormányzatoknak biztosított kulturális feladatokhoz és egyéb speciális feladatokhoz való hozzájárulás már az idei év első öt hónapjában teljesült.

A **helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásainak** 16,0 Mrd Ft-os felhasználása a 2019. év I-V. hónapjai között az időarányos törvényi előirányzattól 25,8%-kal maradt el.

A fejezeten belül az idei év során a Kormány hatáskörében új címeket hozott létre. Az évközben létrehozott új **támogatási jogcímenek** között az egyes önkormányzatok feladatainak ellátására és a települési önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatására szolgáló előirányzatok szerepelnek.

Az új jogcímenek további kiadási előirányzatai növelték az éves támogatás összegét összesen 60,2 Mrd Ft értékben, amely 8,3%-os növekedést jelent a fejezet előirányzatának együttes értékét tekintve. Az új jogcímenek teljesülése a módosított előirányzathoz képest az idei év I-V. hónapjában 54,7% volt.

Az önkormányzatok támogatásának előirányzatai a 2019. I-V. havi teljesítési adatok elemzése alapján éves szinten várhatóan teljesülni fognak, nem hordoznak kockázatot.

13. A hazai forrásból megvalósuló beruházások alakulása

A 2019. évi költségvetési törvény szerint a felhalmozási kiadási előirányzatok 51,1%-a a hazai felhalmozási költségvetés. A felhalmozási kiadások összetételét a **23. számú táblázat** tartalmazza.

23. táblázat

A 2019. évi felhalmozási költségvetés összetevői (Mrd Ft)

	Hazai fejlesztési költségvetés törvényi előirányzata	Európai Unió fejlesztési költségvetés törvényi előirányzata
Kiadás értéke	2 044,3	1 955,6

Forrás: 2019. évi költségvetésről szóló törvény alapján ÁSZ szerkesztés

A felhalmozási költségvetés 2019. évi tervezett összege 5,2%-kal kisebb az előző évi törvényi előirányzattól. A változást az Európai Unió fejlesztési költségvetés előirányzatának 31,5%-os (461,7 Mrd Ft) csökkenése okozza, miközben a hazai fejlesztési költségvetés 244,3 Mrd Ft-tal (13,6%) nagyobb értékű az előző évhez képest.

A hazai fejlesztések kisebb része közvetlenül gazdasági növekedést ösztönző hatást vált ki (pl. Paks II beruházás, beruházás-ösztönzési célelőirányzat, nagyvállalati beruházások támogatása), míg többségük esetében a gazdaságélénkítő hatás közvetett módon nyilvánul meg az infrastruktúra, az életkörülmények javításán keresztül. E programok közé tartozik többek között a Modern Városok Program, a kiemelt közúti projektek, a Magyar Falu Program, valamint a Család-védelmi Akcióterv.

A hazai forrásból megvalósuló kiemelt fejlesztések költségvetési adatait a 2019. évi költségvetési törvény alapján a **24. számú táblázat** tartalmazza.

24. táblázat

A 2019. évben hazai forrásból megvalósuló beruházások adatai (Mrd Ft)

Megnevezés	Törvényi előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2019. I-IV. hó	Teljesítés a törvényi előirányzat százalékában
Lakásépítési támogatások felhalmozási része	222,9	222,9	49,6	22,3
Kiemelt közúti projektek	313,2	320,3	0,0	0,0
Modern Városok Programja (közúti fejlesztések nélkül)	135,0	136,7	71,9	53,3
Liget Budapest projekt	28,4	23,6	0,0	0,0
Paks II. beruházás és Paks II Zrt. tőkeemelés	106,1	104,2	9,7	9,1
Közúthálózat felújítása	19,9	29,7	2,6	13,1
Nemzeti Olimpiai Központ beruházás támogatása	88,7	87,4	0,0	0,0
Beruházás ösztönzési célelőirányzat	49,8	51,6	20,5	41,2
Büntetés-végrehajtás fejlesztések folytatása	2,9	49,8	3,9	134,5
Egészséges Budapest Program megvalósítása	37,0	35,7	0,6	1,6
Az Iparművészeti Múzeum rekonstrukciója	5,0	5,0	0,0	0,0
Nagyvállalati beruházási támogatások	15,0	30,0	4,3	28,7
Kerékpáros létesítmények fejlesztése	10,6	20,4	8,2	77,4
Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszere	24,3	48,0	2,6	10,7
Budapest-Belgrád vasútvonal felújítása	3,5	3,8	0,7	20,0
Határon túli gazdaságfejlesztési programok	46,0	45,2	5,5	12,0
Pest megyei fejlesztések	24,8	50,6	7,9	31,9
MTA kutatóintézetek fejlesztése	1,7	16,3	1,7	100,0
Országos Mentőszolgálat beruházásai	7,7	7,7	3,4	44,2
Összesen	1 142,5	1 288,9	193,1	17,0

Forrás: 2019. évi költségvetési törvény, Kincstár 2019. április havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A felhalmozási költségvetés 2019. évi törvényi előirányzata kormányzati hatáskörben végrehajtott módosítások által 13,2%-kal emelkedett. A hazai forrásból megvalósuló kiemelt fejlesztésekre a 2019. évi költségvetési törvény alapján rendelkezésre álló források 17,0%-a, a módosított előirányzatok 15,0%-a került felhasználásra az év első négy hónapjában.

A táblázat alapján megállapítható, hogy a fejlesztésekre fordított források zömében elmaradnak az időarányos (33,3%-os) teljesítéstől. Az időarányost meghaladó teljesítés a Modern Városok Program, a beruházás ösztönzési célelőirányzat, a büntetés-végrehajtás beruházásai és a kerékpáros létesítmények fejlesztése esetében figyelhető meg.

A felhalmozási költségvetésbe tartozó beruházások hozzájárulhatnak az idei évi és a jövőbeli gazdasági növekedés fenntartásához. Emiatt is fontos, hogy a tervezett ütemezés szerint valósuljanak meg.

14. A 2019. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása

Az idei évi gazdasági növekedésre vonatkozó prognózisok

A 2019. évi költségvetési törvény általános indoklása szerint a GDP 2019. évi növekedésére vonatkozó kormányzati becslés 4,1%. A Kormány a 2019-2023 közötti időszakra vonatkozó Konvergencia Programot 2019. áprilisban tette közzé, amely a 2019. évre vonatkozóan ennél 0,1 százalékponttal kisebb, 4,0%-os GDP növekedéssel számol.

A nemzetközi intézmények közül 2018 II. félévében a Világbank 2,9%-os, az Európai Bizottság 3,4%-os, az IMF 3,6%-os, az OECD 3,9%-os GDP növekedést becsült a 2019. évre Magyarországra vonatkozóan. E várakozásokhoz képest a 2019. évi költségvetési törvény e paramétert 0,2-0,9 százalékponttal nagyobb értékben tervezte meg.

A GDP volumene a 2019. év I. negyedévében a KSH első becslése alapján 5,3%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest. Mindez az előző negyedévhez képest 1,5 százalékpontos növekedést jelent.

Az első negyedéves adatok ismeretében a 2019. évre vonatkozó szakértői előrejelzések továbbra is pozitív kilátásokat fogalmaztak meg és a gazdasági teljesítményre vonatkozó várakozásaikat – két kivétellel – fenntartották. A Világbank és az Európai Bizottság 2019. májusban egyaránt 0,3 százalékponttal javította a 2019. évi GDP növekedésre vonatkozó előrejelzését Magyarországra vonatkozóan.

A nemzetközi intézmények várakozásai szerint a gazdasági növekedés szempontjából meghatározó jelentőségű a belső kereslet erősödése, amelyen belül a lakossági kereslet és a beruházások volumenének emelkedése is fontos szerepet játszik. Emellett a növekvő külső kereslet által az exportteljesítmény további javulása is várható az idei évben, amely kedvezően befolyásolja a külkereskedelmi egyenleg alakulását.

Főbb nemzetközi kockázatok

A nemzetközi környezet változását mutatja, hogy a világkereskedelem forgalmának növekedési üteme az IMF adatai alapján a 2018. évre 3,8%-ra csökkent az előző évi 5,4%-hoz viszonyítva és e csökkenő tendencia lassú folytatódása várható az IMF szerint a 2019. évben. Ebben több tényező is szerepet játszik, amelyek között szerepelnek a kereskedelmi ellentétek – elsősorban az Egyesült Államok és Kína, valamint az Európai Unió közötti importvám háború –, az olajárak emelkedése, valamint a kínai gazdaság növekedési ütemének lassulása.

Emellett nemzetközi szinten a hazai gazdasági növekedése szempontjából alapvető fontosságú az Európai Unión belül zajló folyamatok alakulása. Az euro-övezet növekedési kilátásait

illetően a 2018. évtől kezdődően tovább erősödtek a gazdasági növekedés lassulását befolyásoló kockázatok. Mindezek közé tartoznak többek között az Egyesült Államok által alkalmazott kereskedelmi korlátozások, a következő uniós költségvetési ciklus tervezési folyamatának elhúzódása, az Egyesült Királyság kilépése az Európai Unióból (Brexit), valamint a mediterrán országok gazdasági és költségvetési sérülékenysége.

A Brexit megvalósulásának időpontjával és tartalmával kapcsolatos bizonytalanságok szintén kockázati tényezőt jelentenek. A Brexit várhatóan a külkereskedelemre is hatást gyakorol majd a kilépés időpontjától kezdődően. Az Egyesült Királyság viszonylatában Magyarország nettó exportőr. A KSH adatai alapján hazánk 2018. évi összes exportjának 3,6%-a és az összes importjának 1,9%-a az Egyesült Királyság viszonylatában valósult meg. További szempontot jelent, hogy reagálnak majd a Magyarországon működő az Egyesült Királyságba exportáló vállalkozások a piaci feltételek változására.

A kilépés további lehetséges hatásai között szerepel az árfolyam változása, amely várhatóan a font árfolyamának romlását idézi elő a főbb valutákkal (euró, amerikai dollár) szemben. Az árfolyam változása Magyarország esetében az importra kedvezően hat, azonban az export jövedelmezőségét csökkentheti. Összességében ez a külkereskedelmi mérlegen keresztül a fizetési mérlegre negatív hatást gyakorolhat.

A 2019. évi I. negyedévi GDP összetevőinek alakulása termelési oldalon

A KSH 2019 I. negyedévére vonatkozó második becslése szerint a GDP összetevőinek termelési oldalán az ipar 5,9%-os, a szolgáltatások 3,8%-os növekedést értek el. A mezőgazdaság hozzáadott értéke ezzel szemben 2,7%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.

A 2019. I. negyedévében a GDP folyó áron 10 119,8 Mrd Ft volt. A tárgyév I. negyedévében a GDP bővüléséhez legnagyobb mértékben a szolgáltatások járultak hozzá. Az ipar és építőipar hozzájárulása a gazdasági növekedéshez emelkedett az előző éves adathoz képest. A termelési oldal, vagyis az egyes nemzetgazdasági ágazatok GDP növekedéséhez való hozzájárulását a 2018. évben és 2019. I. negyedévében a **25. számú táblázat** tartalmazza.

25. táblázat

A termelési oldal hozzájárulása a GDP növekedéséhez

Megnevezés	2018. év (%)	2019. I. negyedév (%)
Szolgáltatások	2,4	2,1
Építőipar	0,8	1,2
Ipar	0,7	1,3
Mezőgazdaság és halászat	0,2	-0,1
Szolgáltatások	2,4	2,1
GDP volumenváltozása	4,9	5,3

Forrás: KSH STADAT adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A legnagyobb mértékű növekedést az építőipar hozzáadott értéke érte el. A növekedést a lakásépítések számának növekedése, a vállalati beruházások, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló infrastrukturális fejlesztések eredményezték.

Az építőipari termelés értéke 2019. I-IV. hónapban 1 084,3 Mrd Ft volt, amely 61,1%-kal magasabb, mint a 2018. év azonos időszakában. A termelési értékadat alakulását alátámasztja, hogy az egyéb épületek termelési értéke megduplázódott, valamint az épített lakások száma 2019. I. negyedévében 3 661 db volt, 7,9%-kal több az előző év azonos időszakához képest. A

2019. év I. negyedévben kiadott lakásépítési engedélyek száma ugyanakkor 211 darabbal csökkent az előző év azonos időszakának adatához képest.

A szolgáltatásokon belül a legnagyobb bővülést a szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység (6,7%) érte el. A kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás, valamint az információ, kommunikáció hozzáadott értéke 6,5-6,5%-kal növekedett.

Az iparon belül döntő súlyt képviselő feldolgozóipar termelése 5,8%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A feldolgozóipari ágazatok közül a közútjármű-gyártás és a villamos berendezés gyártása járult hozzá a legnagyobb mértékben az ipar I. negyedévi növekedéséhez.

Az ipari termelési volumene 2019. májusban 8,7%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A szezonálisan és munkanaptényezővel kiigazított ipari kibocsátás 2019. májusban 1,4%-kal növekedett az idei év április hónapához viszonyítva.

A bővüléshez a feldolgozóipari alágak többsége hozzájárult. A növekedés üteme a legnagyobb súlyt képviselő járműgyártásban 2,4 százalékponttal volt nagyobb az ezt megelőző, április havi adathoz képest. A számítógép-, elektronikai, optikai termék gyártása, valamint az élelmiszer, ital és dohánytermék gyártása az ipari átlag alatti mértékben növekedett az előző év azonos időszakához képest. Az év első öt hónapját tekintve az ipari termelés 6,7%-kal volt nagyobb, mint az előző év azonos időszakában.

A GDP 2019 I. negyedévi növekedése összetevőinek alakulása felhasználási oldalon

A gazdasági növekedésre legnagyobb hatást 2019. I. negyedévében a végső fogyasztás gyakorolt, amit a foglalkoztatottság és a bruttó keresetek növekedésén keresztül a háztartások rendelkezésére álló jövedelmek növekedése eredményezett. A 2018. évvel, illetve az előző év azonos időszakával ellentétben a külkereskedelmi egyenleg is pozitívan járult hozzá a GDP növekedéséhez.

A felhasználási oldal tényezőinek a GDP növekedéséhez való hozzájárulását a 2018. évben és 2019. év I. negyedévében a **26. számú táblázat** mutatja be.

26. táblázat

A felhasználási oldal hozzájárulása a GDP növekedéséhez

Megnevezés	2018. év (%)	2019. I. negyedév (%)
Végső fogyasztás	2,6	3,2
Bruttó felhalmozás	3,9	0,8
Külkereskedelmi egyenleg	-1,5	1,3
GDP volumenváltozása	4,9*	5,3

* *Megjegyzés: az eltérés kerekítési különbözetből adódik.*

Forrás: KSH STADAT alapján ÁSZ szerkesztés

A **végső fogyasztás** összege folyó áron 2019. I. negyedévében 7 227,2 Mrd Ft volt, ami 543,2 Mrd Ft-tal haladta meg az előző év azonos időszakának adatát. A növekedést alapvetően a háztartások tényleges fogyasztásának 5,2%-os és a közösségi fogyasztás 2,1%-os bővülése eredményezte az idei év I. negyedévében.

A háztartások a hazai fogyasztási kiadások legnagyobb hányadát, 45,9%-át szolgáltatásvásárlásra fordították, amely a 2018. év IV. negyedévéhez képest 1,9%-kal emelkedett a 2019. év I. negyedévében. Nem tartós termékek vásárlására a háztartások a hazai fogyasztási kiadások

40,5%-át fordították, a vásárlásaik volumene ebben a termékcsoportban 2,5%-kal volt több mint az előző év azonos időszakában. A legnagyobb értékben, 17,2%-kal a tartós termékek vásárlására fordított kiadások növekedtek az előző év azonos időszakához képest.

A háztartások fogyasztásának növekedését a béremelkedéssel és a bővülő foglalkoztatottsággal járó keresetnövekedés mellett a magas fogyasztói bizalom, a hitelfelvételi hajlandóság és a háztartások nettó pénzügyi vagyonának további növekedése is támogatta.

A **bruttó felhalmozás** 2019. I. negyedévében 2 292,1 Mrd Ft volt folyóáron, amely 377,1 Mrd Ft-tal magasabb, mint az előző év azonos időszakában felhalmozásra fordított összeg. Az árváltozást is figyelembe véve a bruttó felhalmozás volumene 5,7%-kal növekedett a tárgyév I. negyedévében az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** továbbra is jelentősen növekedett, az I. negyedévben 23,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának volumenét. Mind az építési beruházások, mind a gép- és berendezés-beruházások volumene növekedett. A legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ágakban (feldolgozóipar, szállítás, raktározás és ingatlanügyletek) emelkedett a beruházási volumen.

A beruházások több mint felét (54,8%-át) adó legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások beruházásai 2019. I. negyedévében 38,0%-kal növekedtek, míg a költségvetési szervek által végrehajtott beruházások volumene 27,3%-kal növekedett az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A beruházások közel egyharmadát realizáló feldolgozóiparban 32,6%-kal, a szállítás és raktározás területén 62,4%-kal, míg az ingatlanügyletek (pl. irodaházak, logisztikai csarnokok) területén 9,5%-kal bővült a beruházások volumene 2019. I. negyedévében. A szállítás és raktározás területén, valamint az energiaipari beruházásokban az állam is jelentős szerepet vállalt a közútfelújítások, az út- és kerékpárút bővítések, a vasút építések, valamint az energetikai fejlesztések (Paks II) révén.

A **külkereskedelem** területén a termékkivitel 2019. január-április hónapjaiban 11 664,8 Mrd Ft volt, ami 844,8 Mrd Ft-tal (7,8%-kal) haladta meg az előző év azonos időszakának folyó áron számított termékexportját. Az import értéke folyó áron számítva 10 993,5 Mrd Ft volt 2019. első négy hónapjában, amely 991,1 Mrd Ft-tal (9,9%-kal) több, mint az előző év azonos időszakában. Így a termékforgalom egyenlege az idei év első negyedévében 671,3 Mrd Ft volt, amely 146,3 Mrd Ft-tal kisebb az előző év azonos időszakának aktívumához viszonyítva.

Az áruforgalom exportvolumene a 2019. év január-április hónapjaiban 5,0%-kal, míg az import 6,4%-kal bővült az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A termékkivitel több mint felét (56,5%) adó gépek és szállítóeszközök exportjának volumene 5,6%-kal, míg a feldolgozott termékek exportjának volumene 2,4%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. A kivitel volumene a többi árufőcsoport esetében is növekedett, így a nyersanyagok esetében 16,8%-kal, az energiahordozók esetében pedig 6,7%-kal, valamint az élelmiszerek, italok és dohány esetében 8,4%-kal.

A termék behozatalunk csaknem felét (48,1%) jelentő gépek és szállítóeszközök importjának volumene 6,5%-kal, valamint a feldolgozott termékek importjának volumene 5,6%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Az import bővülése volt tapasztalható a többi árufőcsoport esetében is, így az élelmiszerek, italok és dohányárak behozatala 6,5%-kal, a nyersanyagoké 7,1%-kal, míg az energiahordozóké 10,6%-kal bővült.

A szolgáltatás export értéke 1 864,9 Mrd Ft, míg az import értéke 1 246,9 Mrd Ft volt a 2019. év I. negyedévében. Az előző év azonos időszakához viszonyítva a szolgáltatás export növekedése 6,9%, az importé 5,5% volt. A szolgáltatások külkereskedelmi egyenlege a 2019. év I. negyedévében 618,1 Mrd Ft többletet ért el, amely 55,2 Mrd Ft-tal több mint az előző év azonos időszakában. A szolgáltatásokon belül növekedett a turizmusból (13,1%-kal) és a szállítási szolgáltatásokból származó bevétel (16,9%-kal) az előző év azonos időszakához viszonyítva.

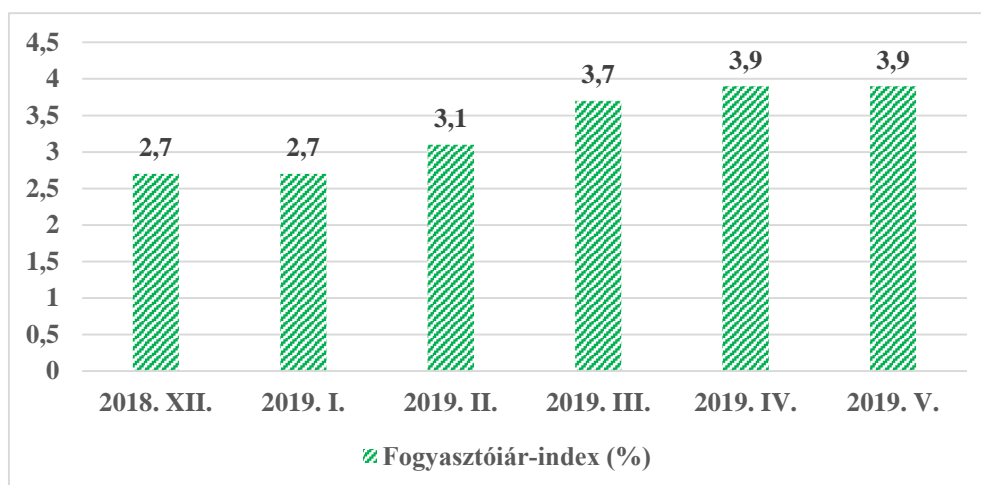
A további gazdasági folyamatok alakulása

A **fogyasztói árak növekedése** a 2018. évben a KSH adatai alapján 2,8%-os volt. A 2018. évhez hasonlóan a tartós fogyasztási cikkek kivételével az árak 2019. első öt hónapjában valamennyi árucsoportban növekedtek. A fogyasztói árak átlagos növekedése az év első öt hónapjában 3,1%-os volt 2018. decemberéhez viszonyítva.

A fogyasztói árak változását havi bontásban a 2018. december és 2019. I-V. hónapjaiban a **3. számú ábra** szemlélteti.

3. ábra

A fogyasztói árak változása 2018. december és 2019. május között az egyes hónapokban (az előző év azonos időszakához képest)

Forrás: KSH STADAT alapján ÁSZ szerkesztés

Az elmúlt egy évben a legnagyobb mértékben a 2018. májusi árszínvonalhoz viszonyítva az élelmiszerek, a szeszesitalok és dohányárak, valamint a különböző szolgáltatások árai emelkedtek. Az idei évről rendelkezésre álló adatok alapján az inflációs ráta enyhén növekvő tendenciát mutat, amely természetes következménye a belső keresletre orientált növekedési politikának. A 2019. év hátralévő részében a béremelkedések és a belső kereslet, a fogyasztás alakulása, valamint az olajárak várhatóan enyhén emelkedő trendje befolyásolja majd az infláció alakulását.

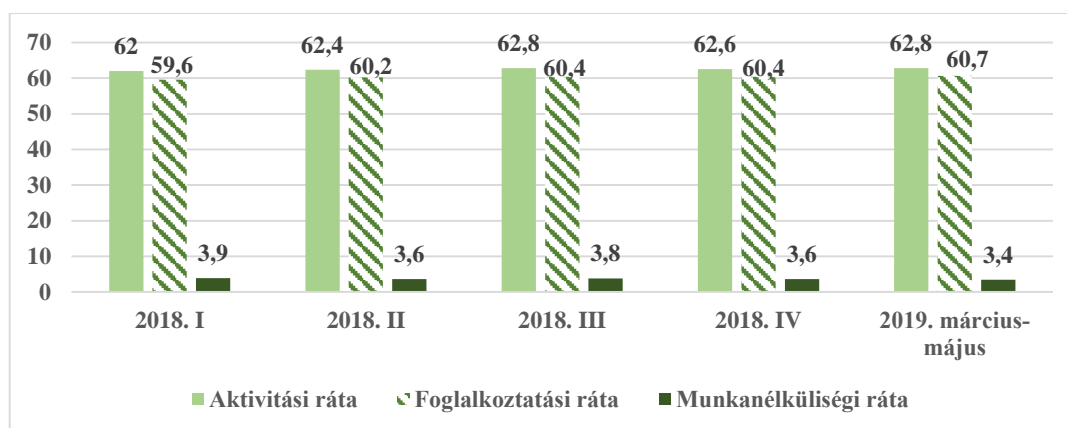
A 2018. évi folyamatok folytatódtak a 2019. év I-V. hónapjában a **munkaerő-piacon**, növekedett a gazdaságilag aktívak, a foglalkoztatottak és az alkalmazásban állók száma és tovább javultak a foglalkoztatási mutatók. A foglalkoztatottsági helyzet idei évi adataiban tapasztalható javulása hozzájárult ahhoz, hogy növekedjen a rendelkezésre álló, elkölthető jövedelem, ezáltal közvetett módon a gazdasági növekedés fontos elemét jelentő fogyasztási kereslet.

A főbb foglalkoztatási mutatók – aktivitási-, foglalkoztatási- és munkanélküliségi ráta – alakulását a 15-74 éves népességre vonatkozóan a 2018. évben és 2019. év március-májusi időszakban a **4. számú ábra** szemlélteti.

4. ábra

A főbb foglalkoztatási mutatók alakulása a 2018. évben és 2019. március-májusi időszakban

(Adatok százalékban)

Forrás: KSH STADAT alapján ÁSZ szerkesztés

A megnövekedett munkaerő-kereslet és a kormányzati intézkedések következtében a gazdaságilag aktív korú népesség száma 2019. I-V. hónapban 12,2 ezer fővel növekedett az előző év utolsó negyedéhez képest. Az aktivitási ráta értéke 2019. májusban 0,2 százalékponttal volt magasabb az előző év utolsó negyedének adatához képest.

A 15-74 éves foglalkoztatottak száma a 2018. évben 1,1%-kal növekedett. A 2019. év I-V. hónap között is folytatódott e tendencia, a foglalkoztatottak 2019. március-május hónapokra számított átlagos létszáma 19,1 ezer fővel emelkedett az előző év utolsó negyedéhez képest. A foglalkoztatási ráta a 2018. év végi értékhez képest 0,3 százalékponttal növekedett a 15-74 éves korosztály esetében.

A munkanélküliségi ráta a 15-74 éves népesség körében 2019. március-május hónapokban 3,4% volt, ami 0,2 százalékponttal alacsonyabb az előző év utolsó negyedére vonatkozó értékhez képest.

Az alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** az elmúlt években folyamatosan növekedett. A bruttó és a nettó átlagkereset a 2018. évben 11,3%-kal emelkedett. A növekedés 2019. I-IV. hónapjában is folytatódott.

A KSH adatai alapján a 2019. év I-IV. hónapjaiban a bruttó havi átlagkereset 356 900 Ft-ra emelkedett, valamint a nettó átlagkereset ugyanezen időszakban 237 300 Ft volt. A bruttó és nettó átlagkereset növekedése az idei év első négy hónapjában 10,4%-os volt az előző év azonos időszakához képest. A növekedést a munkaerő-kereslet élénkülése, a minimálbér és a garantált bérminimum emelése, a költségvetési szféra egyes területeit és bizonyos állami közszolgáltató cégek munkavállalóit érintő keresetrendezések és az egyes ágazatokban kialakuló munkaerőhiány miatti verseny éleződése eredményezték.

A bérnövekedés gazdasági szféránkénti összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a 2019. év első négy hónapjában a legkisebb növekedési ütem a költségvetési szférában valósult meg, ahol

a növekedés üteme 6,7%-os volt az előző év azonos időszakához képest. A vállalkozásoknál a bruttó bérek átlagosan 11,4%-kal emelkedtek, melytől a nonprofit szféra bérnövekedése 1,0 százalékponttal maradt el.

A bruttó átlagkereset a 2018. évben a pénzügyi, biztosítási tevékenység gazdasági ágban volt a legmagasabb (608,2 ezer Ft), ennek értéke a 2019. április hónapban 671,6 ezer Ft-ra emelkedett.

A foglalkoztatás további bővülése, a keresetek növekedése a **háztartások jövedelmi viszonya-ira** is kedvező hatást gyakorolt. A háztartások növekvő jövedelme lehetőséget teremt a megtakarítások és a fogyasztás bővülésére is. A gazdasági folyamatok hatására a háztartások nettó pénzügyi vagyona folyamatosan növekedett az utóbbi években. Mindez az idei év I. negyedévében is megfigyelhető volt, mert a háztartások nettó pénzügyi vagyona a 2019. I. negyedévében 1 108,6 Mrd Ft-tal növekedett a 2018. év végi 44 790,9 Mrd Ft-hoz képest.

A háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközök értéke a kedvező gazdasági folyamatok hatására a 2018. év végi értékhez (53 845,5 Mrd Ft) képest a 2019. év I. negyedévében 1 093,5 Mrd Ft-tal növekedett.

A háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközök több mint 40,0%-át a részvények és részesedések tették ki, melyek értéke 2,6%-kal (583,4 Mrd Ft-tal) növekedett a 2018. év végi értékhez viszonyítva 2019. I. negyedév végére.

A háztartások tulajdonában lévő készpénz és betétek állománya a rendelkezésükre álló pénzügyi eszközök több mint negyedét (26,5%-át) képezte a 2018. év végén, ehhez képest 2019. I. negyedévében mindössze 0,2%-kal, azaz 34,8 Mrd Ft-tal növekedett e pénzügyi eszközök értéke. A háztartások készpénzállománya 21,4 Mrd Ft-tal csökkent, viszont ezen érték több mint kétszeresével növekedett a forintban és devizában fennálló betétek állománya.

A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a háztartások pénzügyi eszközeinek 11,4%-át tették ki 2019. I. negyedévében. Ezen vagyonsoportnál 4,4%-os (262,7 Mrd Ft) növekedés valósult meg, amelyen belül a központi kormányzat értékpapírjainak állománya 239,2 Mrd Ft-tal növekedett.

A **háztartások kötelezettségei** a 2019. év I. negyedévében kismértékben, 15,2 Mrd Ft-tal csökkentek a 2018. év végi állományhoz (9 054,7 Mrd Ft) képest. Ennek ellenére, a háztartások kötelezettségeinek több mint 80,0%-át képviselő hitelállomány összege a 2018. év végi 7 510,9 Mrd Ft-ról 56,1 Mrd Ft-tal növekedett 2019. I. negyedévében.

A forintban fennálló ingatlanhitelek állománya 2019. I. negyedévében 3 417,2 Mrd Ft volt, amely 59,2 Mrd Ft-tal (1,8%-kal) nagyobb, mint a 2018. év végi adat. A forintban fennálló ingatlanhitelek állománya a háztartások hitelállományának 45,2%-át jelentette, amely 0,4 százalékponttal nagyobb a 2018. év végi arányhoz viszonyítva. A devizában fennálló ingatlanhitelek állománya mindössze 4,0 Mrd Ft volt, amely csökkenő tendenciájú az előző évek adatait figyelembe véve.

A hitelintézetektől a háztartások által felvett fogyasztási és egyéb hitelek állománya 20,8 Mrd Ft-tal (0,7%-kal) növekedett 2019. I. negyedévében, míg az egyéb címen fennálló kötelezettségek 71,6 Mrd Ft-tal csökkentek.

Mellékletek

1. számú melléklet

A központi alrendszer tárgyévi pénzforgalmi hiányára vonatkozó becslés a bevételi oldalon

A 2019. évi hiány alakulására ható főbb hiánynövelő (-) tényezők megnevezése	Becsült eltérés a 2019. évi előirányzattól (Mrd Ft)	
	Alsó érték	Felső érték
Társasági adó	50,0	65,0
Egyszerűsített vállalkozói adó	10,0	15,0
Szociális hozzájárulási adó	50,0	80,0
Összesen:	110,0	160,0
A 2019. évi hiány alakulására ható főbb hiánycsökkentő (+) tényezők megneve- zése		
Forintban fennálló adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek	80,0	90,0
Kisadózók tételes adója	10,0	15,0
Kisvállalati adó	10,0	15,0
Általános forgalmi adó	30,0	40,0
Pénzügyi tranzakciós illeték	10,0	15,0
Biztosított által fizetendő nyugdíjjáru- lék	10,0	15,0
Biztosított egészségbiztosítási járulék	5,0	10,0
Egészségügyi hozzájárulási adó	17,0	25,0
Összesen:	172,0	225,0

Forrás: ÁSZ szerkesztés

**A központi alrendszer tárgyévi pénzforgalmi hiányára vonatkozó
becslés a kiadási oldalon**

A 2019. évi hiány alakulására ható főbb hiánynövelő (-) tényezők megnevezése	Becsült eltérés a 2019. évi előirányzattól (Mrd Ft)	
	Alsó érték	Felső érték
Forintban fennálló adósságszolgálatokkal kapcsolatos kiadások (kamatok)	10,0	15,0
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	5,0	10,0
Egyedi és normatív támogatások	15,0	20,0
Gyógyító-megelőző ellátások	15,0	25,0
Gyógyszertámogatás	10,0	20,0
Összesen:	55,0	90,0
A 2019. évi hiány alakulására ható főbb hiánycsökkentő (+) tényezők megnevezése		
Egyéb természetbeni ellátások	3,0	5,0
Start munkaprogram	10,0	15,0
Összesen:	13,0	20,0

Forrás: ÁSZ szerkesztés

**A központi alrendszer tárgyévi pénzforgalmi hiányát befolyásoló,
de nem számszerűsíthető kockázati tényezők**

A 2019. évi hiány alakulására ható főbb hiánynövelő (-) tényezők megnevezése
- Forintban fennálló adósságszolgálatokkal kapcsolatos kiadások (a hozamok emelkedése)
- Céltartalékok
A 2019. évi hiány alakulására ható főbb hiánycsökkentő (+) tényezők megnevezése
- Állami vagyonnal kapcsolatos egyéb bevételek

Forrás: ÁSZ szerkesztés

Fogalomtár

aktivitási ráta	A gazdaságilag aktívak az adott korcsoportéhoz tartozó népesség százalékában.
államadósság	az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított (konszolidált) adóssága (Forrás: Gst. 2. § (1) bekezdés a) pontja)
államadósság-mutató	Százalékban kifejezett, egy tizedesig kerekített hányados, amely számlálójában az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított (konszolidált) adósságának, nevezőjében, a Közösségekben a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai terméknek e törvény szerinti értéke szerepel (Forrás: Gst. 2. § (1) bekezdés a)-b) pontjai).
államadósság-ráta	Az uniós módszertan szerint értelmezett kormányzati szektor adósságát fejezi ki a GDP százalékában.
bruttó állóeszköz-felhalmozás	Tartalmazza az elszámolási időszakban vásárolt vagy saját termelésben előállított tárgyi eszközök és immateriális javak értékét, a használt tárgyi eszközök értéknövekedését, a külföldről származó tárgyeszköz-apportot, valamint a pénzügyi lízing konstrukcióban beszerzett tárgyi eszközök értékét. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html .)
bruttó kereset	A személyi jövedelemadót, az egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékot, valamint a munkaerőpiaci járulékot is tartalmazó alapbér és egyéb jogcímenekén fizetett kereseti elemek (bérpótlék, kiegészítő fizetés, prémium, jutalom, 13. és további havi fizetés) összege. (Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz21.html .)
deficit	Költségvetési hiány, amennyiben a költségvetés bevételei nem érik el a kiadásokat.
EDP jelentés	A KSH jelentése az EU Túlzott Hiány Eljárása keretében évente kétszer történő adatszolgáltatás az Európai Unió részére a kormányzati szektor hiányáról és adósságának alakulásáról.
EDP egyenleg/hiány	Az államháztartási egyenleg és a kormányzati szektor uniós statisztikai egyenlegének eltérése.
elkülönített állami pénzalap	Az elkülönített állami pénzalapok a közfeladatok ellátása során az állam nevében beszédendő költségvetési bevéte-

	lek és teljesítendő költségvetési kiadások alapszerű elszámolására szolgálnak. Elkülönített állami pénzalapot közfeladat részben vagy egészben államháztartáson kívüli forrásból történő ellátásának biztosítása céljából törvény hozhat létre.
előirányzat átcsoportosítás	Az átcsoportosítást végrehajtó költségvetésének - az Országgyűlés vagy a Kormány intézkedése, és a fejezetet irányító szervek megállapodása esetén a központi költségvetés, a fejezetet irányító szerv intézkedése esetén a fejezet, az államháztartás önkormányzati alrendszerében a költségvetési rendelet, határozat összesített - kiadási előirányzatai főösszegének változatlanlansága mellett a kiadási előirányzatok egyidejű csökkentésével és növelésével végrehajtott módosítás.
előirányzat-módosítás	A megállapított bevételi előirányzat, vagy a kiadási előirányzat növelése vagy csökkentése. (Forrás: Áht. 1. § 6. pont)
foglalkoztatási arány	A foglalkoztatottaknak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya. (Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz21.html .)
háztartások fogyasztása	A fogyasztási kiadáson kívül tartalmazza a természetbeni társadalmi juttatásból származó fogyasztást is. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html .)
konzolidált adósság	Az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított adóssága (Forrás: Gst. 2. § (1) bekezdésének a) pontja alapján)
kormányzati szektor egyenlege	Az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló 2009. május 25-i 479/2009/EK tanácsi rendelet alapján számított egyenleg (Forrás: Gst. 1. § c) pontja)
kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet	Az Áht. 3. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakon kívül az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló 2009. május 25-i 479/2009/EK rendelet (a továbbiakban: 479/2009/EK rendelet) szerint a kormányzati szektorba sorolt szervezet. (Forrás: Gst. 1. § b) pontja, Áht. 2. § (1) bekezdés l) pontja)
költségvetési szerv	A költségvetési szerv jogszabályban, vagy alapító okiratban meghatározott közfeladat ellátására létrejött jogi személy. A költségvetési szerv tevékenysége lehet alaptevékenység, amely a létrehozásáról rendelkező jogszabályban, alapító okiratában a szakmai alapfeladatoként meghatározott, valamint a szakmai alapfeladatai ellátását elősegítő

	<p>más, nem haszonszerzés céljából végzett tevékenység, vállalkozási tevékenység, amely haszonszerzés céljából, államháztartáson kívüli forrásból, nem kötelezően végzett termelő-, szolgáltató-, értékesítő tevékenység. (Forrás: Áht. 7. § (1)-(2) bek.)</p>
<p>költségvetési támogatás</p>	<p>A TB Alapok kivételével az államháztartás központi alrendszeréből ellenérték nélkül, pénzben nyújtott támogatások. (Forrás: Áht. 1. § 14. pont)</p>
<p>külkereskedelmi egyenleg</p>	<p>A nemzetgazdaság export- és importforgalmának egyenlege, amely tartalmazza a külkereskedelmi áruforgalmon kívül a szolgáltatások exportjának és importjának egyenlegét. Az áruforgalom tartalmazza a külkereskedelmi áruforgalmi statisztikából rendelkezésre álló általános forgalmat (beleértve a vámszabad területek és a külföld közötti forgalmat), a bunkerüzemanyagot, az aktív és passzív bér munkát (bruttó értéken számba véve), a bér munka késztermék export anyagtartalmának korrekcióját, a javítást (nettó értéken számba véve) és a tértiarut. A szolgáltatásforgalom tartalmazza az idegenforgalmat (a nem rezidensek költése Magyarországon és a rezidensek költése külföldön), a rezidens és nem rezidens gazdasági egységek közötti üzleti és egyéb szolgáltatás tranzakciókat. A nemzetgazdasági elszámolásokban a külkereskedelmi áruforgalom számítása szerződéses paritáson történik. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html.)</p>
<p>maastrichti (uniós módszertan szerinti) adósságmutató</p>	<p>A statisztikai értelemben vett kormányzati szektor konszolidált bruttó adósságát névértéken fejezi ki</p>
<p>módosítás nélkül túlléphető előirányzat</p>	<p>A központi alrendszer azon előirányzatai, melyek teljesítése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól</p>
<p>pénzforgalmi szemléletű költségvetési egyenleg</p>	<p>A beszámolási időszakban az államháztartás központi alrendszerében teljesített bevételek és kiadások különbsége</p>
<p>szufficit</p>	<p>Költségvetési többlet, amely abban esetben keletkezik, ha a költségvetés bevételei meghaladják a kiadásokat.</p>
<p>teljesült egyenleg</p>	<p>A ténylegesen megvalósult pénzforgalmi szemléletű költségvetési egyenleg.</p>
<p>végző fogyasztás</p>	<p>Azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak az értéke, amelyek a háztartások vagy a társadalom végző szükségleteinek kielégítését szolgálják. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html.)</p>

Rövidítések jegyzéke

ÁFA	általános forgalmi adó
ÁKK	Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BGA	Bethlen Gábor Alap
CSOK	Családi Otthonteremtési Kedvezmény
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
ELKA	Elkülönített Állami Pénzalapok
EU	Európai Unió
GDP	bruttó hazai termék (gross domestic product)
GINOP	Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program
Gst.	Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési OP
IMF	Nemzetközi Valutaalap (International Monetary Fund)
ITM	Innovációs és Technológiai Minisztérium
KEHOP	Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program
Kincstár	Magyar Államkincstár
KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
KÖFOP	Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KT	Költségvetési Tanács
MNB	Magyar Nemzeti Bank
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal

NEAK	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő
NEFA	Nemzeti Foglalkoztatási Alap
NKA	Nemzeti Kulturális Alap
NKFIA	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organisation for Economic Cooperation and Development)
OVA	Országvédelmi Alap
PM	Pénzügyminisztérium
RKI	Rendkívüli Kormányzati Intézkedések
RSZTOP	Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
TB Alapok	Társadalombiztosítási Alapok
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
2019. évi költségvetési törvény	2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről

Felhasznált irodalom

1. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása 2019. január, 2019. február, 2019. március, 2019. április, 2019. május <http://www.akk.hu/hu/oldal/kiadvanyok#havi-monitoring>
2. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: Állampapírpiac Negyedéves tájékoztató 2019. első negyedév <http://www.akk.hu/hu/oldal/kiadvanyok#negyedev-es-tajekoztato>
3. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: Állampapírpiac Havi jelentés. 2019. január, 2019. február, 2019. március, 2019. április <http://www.akk.hu/hu/oldal/kiadvanyok>
4. Állami Számvevőszék: Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2018. I. félévi költségvetési folyamatokról (2018. augusztus)
5. Állami Számvevőszék: Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2018. II. félévi költségvetési folyamatokról (2019. május)
6. Állami Számvevőszék: Elemzés – A bruttó külső adósság és az államadósság finanszírozásának kapcsolata (2019. május)
7. Állami Számvevőszék: Elemzés - Az adósságcsökkentés fenntarthatósága (2019. április)
8. Állami Számvevőszék: Elemzés - A költségvetési előirányzatok rugalmasabb tervezésének és végrehajtásának lehetséges eszközei (2019. április)
9. Állami Számvevőszék: Vélemény a 2019. évi központi költségvetésről – Vélemény Magyarország központi költségvetéséről (2019. június)
10. Európai Bizottság: Economic forecast – Hungary Spring 2019. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-performance-country/hungary/economic-forecast-hungary_en
11. Európai Bizottság: Economic forecast – Hungary Winter 2019. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-performance-country/hungary/economic-forecast-hungary_en
12. IMF World Economic Outlook Database 2019. április: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weodata/index.aspx>
13. Központi Statisztikai Hivatal: Jelentés a kormányzati szektor egyenlegéről és adósságáról (Központi Statisztikai Hivatal, 2019. évi I. számú EDP-jelentés, 2019. április) https://www.ksh.hu/edp_jelentesek_24
14. IMF előrejelzés: WEO_Data_GDP_ker_Hu_Kina_Nemeto.xls (2019. április)
15. IMF előrejelzés: WEO_Data_GDP_ker_vilag.xls (2019. április)
16. IMF előrejelzések: WEO_Data_inflacio.xls (2019. április)
17. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Fogyasztói árak 2018 <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/far1812>
18. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Fogyasztói árak 2019. május <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/far1905>
19. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Foglalkoztatottság 2019. január-március <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/fog1903>

20. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Foglalkoztatottság 2019. február-április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/fog1904>
21. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Foglalkoztatottság 2019. március-május
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/fog1905>
22. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Munkanélküliség 2019. január-március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/mun1903>
23. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Munkanélküliség 2019. február-április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/mun1904>
24. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Munkanélküliség 2019. március-május
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/mun1905>
25. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Keresetek 2019. január-március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ker1903>
26. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Keresetek 2019. január-április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ker1904>
27. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Lakásépítések, építési engedélyek 2019. I. negyedév
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/lak1903>
28. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Népmozgalom 2019. január-március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/nep1903>
29. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Népmozgalom 2019. január-április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/nep1904>
30. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók GDP 2019. I. negyedév (második becslés)
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/gdp1903>
31. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Munkanélküliség 2018. október-december
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/mun1812>
32. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Munkanélküliség 2019. január-március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/mun1903>
33. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Munkanélküliség 2019. március-május
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/mun1905>
34. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Foglalkoztatottság 2018. október-december
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/fog1812>

35. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Foglalkoztatottság 2019. január-március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/fog1903>
36. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Foglalkoztatottság 2019. március-május
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/fog1905>
37. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Beruházás 2019. I. negyedév
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ber1903>
38. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Külkereskedelem 2019. január-április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/kul1904>
39. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Külkereskedelem 2019. április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/kue1904>
40. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Szolgáltatás külkereskedelem 2019. január-március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/szk1903>
41. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Ipar 2019. március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ipa1903>
42. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Ipar 2019. április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ipa1904>
43. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Ipar 2019. május
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/ipe/ipe1905.html>
44. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Építőipar 2019. március
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/epi1903>
45. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Építőipar 2019. április
<http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/epi1904>
46. KSH STADAT: Foglalkoztatási ráta korcsoportok szerint, nemenként
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qlf016a.html
47. KSH STADAT: A foglalkoztatottak száma korcsoportok szerint, nemenként
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qlf006a.html
48. KSH STADAT: A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havi adatok
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qlf033.html
49. KSH STADAT: A gazdaságilag aktívak száma korcsoportok szerint, nemenként
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qlf013a.html
50. KSH STADAT: Fogyasztóiár –indexek a termékek és szolgáltatások főbb csoportjai szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qsf001.html

- 51.** KSH STADAT: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélküli nettó átlagkeresete nemzetgazdasági áganként
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qli018a.html
- 52.** KSH STADAT: Keresetek, alkalmazásban állók – költségvetés összesen
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qli034a.html
- 53.** KSH STADAT: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a nemzetgazdaságban
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qli007a.html
- 54.** KSH STADAT: A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználása folyó áron (millió Ft)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpf001a.html
- 55.** KSH STADAT: A bruttó hazai termék (GDP) termelése folyó áron (millió Ft)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt002a.html
- 56.** KSH STADAT: Hozzájárulás a bruttó hazai termék (GDP) növekedéséhez (felhasználási oldal), előző év azonos időszakához viszonyított indexekből számítva (százalékpont)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpf004a.html
- 57.** KSH STADAT: Az építőipari termelés értéke és volumenindexe építmény főcsoportonként
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_oe003.html
- 58.** KSH STADAT: Hozzájárulás a bruttó hazai termék (GDP) növekedéséhez (termelési oldal), előző év azonos időszakához viszonyított indexekből számítva (százalékpont)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt009a.html
- 59.** KSH STADAT: A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei gazdasági ágak szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qb002a.html
- 60.** KSH STADAT: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt001.html
- 61.** KSH STADAT: A külkereskedelmi termékforgalom értéke forintban és értékindexei a fontosabb országok szerint 2019. január-március (folyó áron)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qkt015.html
- 62.** KSH STADAT: Szolgáltatások külkereskedelmi forgalmának összefoglaló adatai
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qks005.html
- 63.** KSH STADAT: A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei országcsoportok szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qkt010.html
- 64.** KSH STADAT: Szolgáltatások külkereskedelmi forgalma és értékindexei szolgáltatáscsoportonként, forint alapon
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qks006.html
- 65.** KSH STADAT: A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei árufőcsoportok szerint

- http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qkt005.html
- 66.** KSH STADAT: A külkereskedelmi termékforgalom forintban, árucsoportonként
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qkt001.html
- 67.** KSH STADAT: A külkereskedelmi termékforgalom forintban, országcsoportok szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qkt008.html
- 68.** KSH STADAT: A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qb003.html
- 69.** KSH STADAT: A beruházások teljesítményértéke és volumenindexei a vállalkozásoknál és a költségvetési szerveknél
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qb006.html
- 70.** KSH STADAT: A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke gazdasági ágak szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qb001a.html
- 71.** KSH STADAT: A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználása folyó áron (millió forint)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpf001a.html
- 72.** KSH STADAT: A háztartások hazai fogyasztási kiadásának alakulása termékek tartóssága szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpf010a.html
- 73.** KSH STADAT: A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának volumenindexei
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpf004a.html
- 74.** KSH STADAT: A kiadott új építési engedélyek
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_zrp001.html
- 75.** Magyar Államkincstár: A 2018. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai
<http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/oldalak/cikk/6577/3861>
- 76.** Magyar Államkincstár: A központi alrendszer költségvetési mérlege (2018. I-XII. hó)
http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegtvetesi-informaciok/koltsegtvetes_merleg_1
- 77.** Magyar Államkincstár: TB Alapok mérlege
http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegtvetesi-informaciok/koltsegtvetes_merleg_4/225/
- 78.** Magyar Államkincstár: A 2019. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai. 2019. IV. hó
<http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegtvetesi-informaciok/a-2019-evi-kozponti-koltsegtvetes-vegrehajtasanak-adatai>
- 79.** Magyar Államkincstár: Monitoring jelentés az államháztartás 2019. június havi adatairól.
- 80.** Magyar Államkincstár: Monitoring jelentés az államháztartás 2019. május havi adatairól.
- 81.** Magyar Államkincstár: Monitoring jelentés az államháztartás 2019. április havi adatairól.

- 82.** Magyar Nemzeti Bank: Inflációs jelentés (2019. június, 2019. március)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/inflacios-jelentes>
- 83.** Magyar Nemzeti Bank: Fizetési mérleg (2019. január, 2019. április)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/fizetesi-merleg-jelentes>
- 84.** Magyar Nemzeti Bank: Hitelezési folyamatok (2018. augusztus, 2019. március)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/hitelezesi-folyamatok>
- 85.** Magyar Nemzeti Bank: Lakáspiaci jelentés (2019. május)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/lakaspiaci-jelentes>
- 86.** Magyar Nemzeti Bank: Növekedési jelentés (2018. november)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/novekedesi-jelentes>
- 87.** Magyar Nemzeti Bank: Pénzügyi Stabilitási jelentés (2019. május)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/penzugyi-stabilitasi-jelentes>
- 88.** Magyar Nemzeti Bank: A háztartások pénzügyi vagyona és a vagyonszerzés összetevői.
<https://www.mnb.hu/letoltes/haztadatok-hu.xlsx>
- 89.** Nemzeti Adó- és Vámhivatal: Jelentés a központi költségvetés kiemelt adónemeinek teljesítéséről. 2019. április, 2019. március.
- 90.** OECD: Economic survey of Hungary. 2019. január.
<http://www.oecd.org/economy/hungary-economic-snapshot/>
- 91.** Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2019. január végi helyzetéről
<https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-január-havi-helyzeterol>
- 92.** Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2019. február végi helyzetéről
<https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-február-havi-helyzeterol>
- 93.** Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2019. március végi helyzetéről
<https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-marcius-havi-helyzeterol>
- 94.** Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2019. április végi helyzetéről
<https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-aprilis-havi-helyzeterol>
- 95.** Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2019. május végi helyzetéről

- <https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-majus-havi-helyzeterol>
- 96.** Pénzügyminisztérium: A központi kormányzat előzetes mérlege (2019. január, 2019. február, 2019. március, 2019. április, 2019. május)
- <https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-január-havi-helyzeterol>
- <https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-február-havi-helyzeterol>
- <https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-március-havi-helyzeterol>
- <https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-április-havi-helyzeterol>
- <https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2019-május-havi-helyzeterol>
- 97.** Pénzügyminisztérium: A központi kormányzat előzetes mérlege (2018. I-XII. hó)
- https://www.kormany.hu/download/c/cb/81000/mrg2018_12.pdf
- 98.** EDP jelentés – Jelentés a kormányzati hiányról és adósságról a 479/2009-es számú Tanácsi Rendelettel és az 1993/11/22-én kelt Tanácsi Jegyzőkönyv közleménye szerint (2019.03.29.) <https://ngmszakmaiteruletek.kormany.hu/edp-jelentes>
- 99.** Pénzügyminisztérium: Makrogazdasági és költségvetési előrejelzés 2018-2022 (2018. december) https://www.kormany.hu/download/9/59/81000/Makrogazdasági_és_költségvetési_előrejelzés_2018_december.pdf
- 100.** Magyarország konvergencia programja 2019-2023 (2019. április)
- https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2019-european-semester-convergence-programme-hungary_hu.pdf
- 101.** T/503. számú törvényjavaslat Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről
- <https://www.parlament.hu/irom41/00503/00503.pdf>
- 102.** Világbank: GDP forecast Hungary.
- https://bbj.hu/economy/world-banks-2019-gdp-forecast-well-below-govt-prediction_159763
- 103.** 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről
- 104.** 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról
- 105.** 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról